

ELŐFIZETÉS

HELYREK:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEK:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 60 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyetemi
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 127.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1916.

Szerkesztő
Stauber József.

Szombat, március 18.

Beszüntették a támadást az olaszok az Isonzó-vonalon.

Budapest, március 17. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

A Strypa harc vonal több pontján eredményes előérsharcok Tarnopoltól nyugatra. Ez alkalommal csapataink behatoltak az oroszok előretolt állásaiába: egy zászlóost és hatvanhat főnyi legénységet elfogtak, valamint egy gépfegyvert és négy aknavetőt zsákmányoltak.

Olasz hadszíntér:

Az olaszok az Isonzó harc vonalán beszüntették meddő támadásukat. Ez alkalommal is összes állásaink szilárdan birtokunkban maradtak.

Délkeleti hadszíntér:

A helyzet változatlan. Eöfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Huszonhét hadosztályt küldtek harcra a franciák a Maas-nál.

Berlin, március 17. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Loostól délre az angolok hat robbantása eredménytelen maradt. Champagne különböző szakaszain, valamint a Maas és Mosel között heves tüzérségi harc volt. A Maas-területen az ellenség ismételtén vetett harcra a Mort-Homme magaslaton levő állásaink ellen egy friss hadosztályt; erről megállapítottuk, hogy már a huszonhetedik, amely a harcok kezdete óta ezen az arányilag szűk területen a harc vonalban megjelent. Az első rajtaütésszerű, s tüzérségi előkészítés nélkül megkísérelt támadás alkalmával egyes századok vonalainkig jutottak, ahol azt a néhány embert, aki közülük sebesülten maradt, elfogtuk. Második támadásuk már sárótűzünkben omlott össze.

Keleti és Balkán hadszíntér:

A helyzet általánosságban válto-

zatlan. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Nehezebb podgyással.

Arad, március 17.

Németország háborús pénzügyeinek kormányzója, a kiváló Helfferich, idején valóban látta arról beszélni, hogy mi vár a németekre a vérviharok elmúltja után. És a józan németek józan államtérta nem vetített színes álmokat, ragyogó terveket a vászonra. A minthogy kellően elő kellett készülni a nehéz háborúra, fölszerelten és elkészülten kell indulni a béke neheztendőinek. Mert azok az esztendő, a mikor a háboru anyagi terheinek rendezése, a háboru által okozott hiányok pótlása legközvetlenebbül, egész erejével súlyosodik a hadviselő országra, azok az esztendő még a győztes állam polgáira nézve is nehezek lesznek. El kell készülni az adók megnövekedésére és arra is, hogy a háborus drágaság is jó darabig fogja őrizni a retentő jelennek emlékét. Ez azonban nem fog rosszul esni annak, a ki tudatában lesz a bekövetkezendőknek. Nehezebb podgyással fogjuk utunkat folytatni a világban, — mondotta tegnap Helfferich.

Ez a nehezebb podgyász mindannyiunk vállát nyomni fogja, akik — ki tudná, mennyien és kik leszünk olyanok — a háborut túl fogják élni. Bűn lenne sópánkodni e fölött olyankor, amikor százezren és százezren a harctéri táradalmak, szenvedések és izgalmak mihiomszor nehezebb hátizsákját viselik, amelynek fölébe az örökös halálveszedelem is rágubbaszkodik. Ha ők szerencsésen hazakerülnek, az átélt dolgok után semmi se lehet rájuk nézve fárasztó; akik pedig nem estek rajta át, azok semminő nagy adóval és válsággal nem fizethetik azt meg, hogy helyettük mások végezték el a haza védelmének, a jövő megépítésének irtózatos munkáját.

Nem is panaszkép, — de a jövő higgadt szemléletkép kell arra a nehéz podgyásra gondolni, amelyet a béke helyreállta után viselni kell. Bizonyos, hogy a jövőben a keresetnek nem morzsait, hanem tekintélyes hányadát kell majd adóban odaadni. Kinek-kinek annál tekintélyesebb részt, minél nagyobb a vagyona, jövedelme. Eddig jogtalan gondolatnak tetszett; azért dolgozzunk, hogy le-

gyen miből adót fizetni. A jövőben, legalább a béke első esztendőiben ez a legtermészetesebb dolog lesz. Azon felül, ami az ellátásunkhoz, emberi igényeinkhez kell, a főöslegnek legnagyobb hányada az államot illeti, hogy az a háboru nagyméretű terheinek kamatját és törlesztését fedezhesse. A véráldozat után ez a később jövő, de tovább tartó anyagi áldozat, amely alól kibujni nem lehet, nem is lenne erkölcsös. És nem is illendő így már most előre borzadni attól, hogy a háboru után milyen nehéz közterheket kell viselni az országnak.

A mint a németek, mi is elég erősek leszünk, hogy ezt a nehéz podgyászt elbirjuk, hogy az a haladás nyugodt útján ne akasszon meg bennünket. Elbirják azok, a kiknek a háboru gazdag alkalmat nyújtott a vagyon gyarapítására és a jövedelem fokozására s elbirják azok, akiknek csak a háboru után lesz módjuk az új, erőteljesebb munkára. Az elhullottak, a hazáért elvérzettek hiányát pótolni kell: egy embernek kétfő helyett kell dolgozni és kétségtelen, hogy ennek a fokozott munkának jobb megbecsülése és fizetsége lesz, mind a kétkézi, mind pedig a szellemi munkásoknál. A miben a háboru visszavetett bennünket, azt szaporán kell helyre hozni. Ez az igyekezet annyi teret nyújt az alkotó, értéket gyarapító, hasznos munkának, hogy azt elképzelni is nehéz. Csak a henye embert fogja tartóztatni az a gondolat, hogy ennek a keresetnek jó darabját az államnak kell odaadni; aki szereti a munkát, az szívesen dolgozik azért az államtérta, amely szemünkben nem egy adóbeszedő valamit jelent, de olyasmit, a melyet a maga önállóságában és épségében egy világháboru véráldozatával kellett megtartanunk.

A háboru nem nevelt eleget rajtunk, — ha ugyan nem rontott; — a béke komoly, gondterhes idői bizonyára rá fogunk szoktatni a komoly, munkásabb életre. Csak már minél előbb itt volna, csak már a vállunkra adnák a podgyászt, amelylyet a béke töretlen útján elindíthatnánk!

Preisz főhadnagynét felmentették.

Az esküdtek nem találták bűnösnek a szép asszonyt. — Megéljenezett ítélet.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyvárad, március 17.

Hat napos tárgyalás után ma befejeződött a férjgyilkos főhadnagyné bűnügyének főtárgyalása. Amint előrelátható volt: az esküdtek felmentő verdiktet hoztak. A tanuvallomások olyan megdöbbentő képet festettek Preiszék családi életéről, olyan színben tüntették fel a halott férjjet, hogy más ítélete az esküdteknek nem is lehetett, mint az annyit szenvedett asszonyt felmenteni a törvény által remérbetó újabb szenvedések alól.

A tárgyalás utolsó napjáról ez a tudósításunk szól:

A Preisz tárgyalás utolsó napjának kezdetén az elnök bejelentette, hogy a mai napon Budapestről Csendes Dávidtól levélbeli beadvány érkezett. Atadja a feleknek indítványozás végett.

Medvigy István dr. kir. ügyész ellenzi a levél felolvasását. Adorján Emil fontosnak tartja a levelet és kéri, olvastassa fel a bíróság. Adorján Emil dr. igazolni kívánja Csendes Dáviddal, hogy a vádlott hónapok szobában lakott nála gyermekeivel s a legkorrektebbül élt. Mikor sógori inzulálták másfél óráig önkivületi állapotban volt. Kéri sürgős megidézését.

A törvényszék a védő kérelmét elutasítja.

(Az utolsó tanu.)

Guttmann Miklós dr. ügyvéd tett ezután vallomást.

Ficsek Emil dr. ügyvédnek volt a jelöltje. A vádlott kliensük volt. Több polgári perben képviselték.

A vádlott kijelentése után az elnök feloldja a tanut az ügyvédi titoktartás kötelezettsége alól, mire Guttmann dr. előadja, hogy az ügyekben Preiszné járt az irodában. Egy ízben Preiszék együtt adtak Ficseknek egy ügyben megbízást. Az első ügy az volt, hogy a pécsi járásbírószék zár alá vette vádlott két házát. Több váltók reset is jött Preisz ellen. Az első Lörinczy Attila adta be. Ez 2600 koronáról szólt. Egy másik váltó 810 koronás volt. Ugy tudja seivességi váltók voltak. Felsorolja aktái alapján a további peres ügyeket.

— A bajok — ugymond — mind jobban gyűltek s akkor a vádlott megbizta Ficeket: eszközöljön ki ingatlanára 20.000 koronás kölcsönt. Nehezen ment, mert a házra 60.000 koronás zálogjog a honvédelmi miniszterium részéről a kaucióra és a mohácsi takarékpénztárnak 8000 koronája volt bekebelezve.

— Tudja-e, ügyvéd ur — kérdezi az elnök, — hogy ez a 8000 korona miből származott? Nem-e kapott ügyvéd ur adatot, hogy ez a teher a férj fiatalkori adósságaiból maradt?

— Csak később értesültem a vádlott és két tivére előadásából — felel a tanu — hogy ez is oly teher, melyet a férj legénykori kötelezettsége és a házasság hozott létre.

Ficsek működése kezdetben meghiusult, közben az ügyvéd Preisz kérésére készpénz kölcsönt nyújtott 150 koronát. Erről a vádlott nem tudott, mert később önmaga csodálkozott: nem elég, hogy én kértem férjemnek kölcsönöket, ügyvéd ur még külön neki is adott? Preisznét soha sem látta mosolyogni. Mindig a lehangoltság érzését keltette benne.

A tanu elmondja, hogy a vádlott a tragédia után igyekezett elköltözni Nagyváradról és

sürgette a kölesön kieszközölését, hogy férje adósságait rendezze. Férjéről mindig tisztelttel beszélt, öngyilkos szándékát is emlegette. Kizártnak tartja, hogy Ficeket az asszonnyal saemben valamely gavallér szándék vezette, mert ezidőben völgevény volt, szerelmi házasságot kötött.

Az elnök ezután közli, hogy az összes tanukat kihallgatták. Most az igazságügyi orvosi tanács véleményének előterjesztése következik.

(Az ügyész megváltoztatta a vádat.)

Az igazságügyi orvosi tanács véleményének felolvasása után dr. Grosz Menyhért adta elő szakértő véleményét, azután az ügyész terjesztette elő kérdéseit. A vádat megváltoztatta. Nem szándékos, hanem hitvestársan erős felindulásban elkövetett emberölés az új vád.

Az ügyész kérdései a következők: 1. Igaz-e, hogy a vádlott a férjére rálőtt, minek következtében a férj meghalt? 2. Igaz-e, hogy a rossz házasság miatt a férj váását emlegetve a vádlottat felizgatta, a vádlott öngyilkosságot kísérelt meg és később ismét a legyvert homlokához szorítva, férje rákiáltott, mire ő erős felindulásban hirtelen elhatározta, hogy lelövi? 3. Igaz-e, hogy erős felindulásban férjét szándékosan, de előre megfontolás nélkül megölte?

Balázs Elemér elnök, a folytatólagos tárgyaláson bejeleníti, hogy a Budapestben letöltött leveleket a bíróság átnézte, de azokban sehol sincs említés gyilkolási szándékról.

Az elnök szavai után izgalmas jelenet következett. Preiszné a vádlottak padjáról sirva és sikoltozva kiált:

— Ezt csak reám akarták fogni!

Preiszné ájultan esik össze. Barátnői hozzásiettek és vigasztalták. Az egész főtárgyalás megakadt. Preiszné önkivületi állapotban változza:

— Meghalt, Egnek agyertyák. Azt mondták, hogy megöltem. Ézu an sirógörcsöket kapott a vádlott.

A jelenet nagy hatással volt a közönségre, a nők hangosan zokogtak. Az elnök ekkor negyed óras szünetet rendelt el. Negyed óra múlva az elnök megnyitotta az ülést és bejelentette, hogy a tárgyalást nem folytathatják Preiszné idegkimerülése miatt. Ezután egy órai szünetet rendelt el.

(Isten a tanum...)

Amikor Preiszné jobban lett, az elnök megnyitotta a tárgyalást és átadta a szót az ügyésznek. Medvigy István dr. királyi ügyész az enyhítő körülmények figyelembe vételével kérte Preisznét hitvestársán erős felindulásban elkövetett emberölés miatt elítélni. Adorján Emil dr. védő sorakoztatta fel ezután védő beszédében azokat a momentumokat, amelyek a tárgyalás adataiból kitűnve a szerencsétlen asszony kezébe legyvert adtak a végzetes éjszakán.

A perbeszédék után Preisznét kérdezte meg az elnök, hogy akar-e valamit védelmére mondani.

— Szívesen meghalnék — mondotta az asszony — nincs mit várnom az élettől. De tekintsek három gyermekemet, az én gyermekeimet... Esküszöm rájuk, nem akarom az utamat megölni. A jó isten a tanum...

E szavak után görcsös zokogásba tört ki, majd ájultan rogyott össze. Az egész terem hangosan zokog. A bírák és esküdtek is könnyeztek a megrázó jelenet hatása alatt.

Az elnök ezután felolvassa a három ténykérdést és a két jogkérdést. Ténykérdések: Igaz-e, hogy a férj bántalmazta a feleségét, aki gyakorta öngyilkosságra gondolt. Az asszonynak férje költötte rossz hírét. Igaz-e, hogy Preiszné öngyilkos akart lenni, eközben megjelent férje, aki megakarta ebben gátolni? Igaz-e, hogy férje felszólítására az asszony rálőtt és megölte. A jogkérdések: Erős felindulásban, szándékosan, előre megfontolva ölte-e meg, avagy öntudatlan állapotban. A vád és védbeszédék után az esküdtek verdiktre vonultak vissza.

(Felmentő verdikt.)

Fél tizenegy órakor éjjel hirdette ki az elnök a verdikét. Az esküdtek a harmadik főkérdésre, amely arról szólt, hogy a vádlott elhatározta-e, hogy férjét megöli, nemmel feleltek. A verdikt alapján a bíróság a vádlottat felmentette. Az ítéletet a közönség oszondben a látható öszömmel fogadta. Az ismerősök a vádlotthoz siettek, a tárgyalás bekezdésekor megölelték, csókolták. A közönség a törvényszék kapujában csoportosult. A vádlottat hozzátartozói vezették ki. A közönség talán éljenezett. Zajosabb tüntetés nem volt.

Aknán sülyedt el a Tubantia.

(A legnagyobb holland gőzös pusztulása.)

Amsterdami tudósítás.

Amsterdam, március 17.

A lapok izgatottan írják a Tubantia nevű nagy gőzösről, amelyet a holland kereskedelmi flotta egyik elite-hajójának tekintettek. Bár az eddigi jelentésekből nem állapítható meg bizonyossággal, mi volt a szerencsétlenség tulajdonképeni oka, mert a hajó kapitányának jelentése, amely szerint a hajót torpedólovés érte, még megerősítésre szorul; a lapok arra hajlanak, hogy a német hadviselési módra kejenek mindent.

A Tubantia kapitánya a hollandi Lloyd-társaság igazgatóságának a következő táviratot küldte:

„A Tubantiát hajnalban két óra tizenkét perckor torpedólovés érte. Heves robbanás mindent tönkrezusott. Az utasokat mind mentőcsónakba szállíthattam. „A legényseg egy részével fél ótig a hajón maradtam, de végre is ott kellett hagynom, mert semmi remény sincs arra, hogy a Tubantiát megmenthesük.”

A Tubantia 3,100.000 holland forintba volt biztosítva.

A Nieuwe Rotterdamse Courant követeli, hogy a német kormány végre olyan instrukciókat adjanak, amelyek kizárják a tévedést és ezzel kapcsolatban a következőket írja tovább:

— A kis országok helyzete ebben a harcban, amely kis nemzetekért és a tenger szabadságáért folyik, lassankint nyomorúságossá vált. Már egy hónap előtt azt, amit mindkét fél a mi országunk ellen vét, az igazságtalanságban való versengésnek minősíthettük és a helyzet azóta bizony nem javult. A kis nemzetek jogaiért küzdő fél feltartóztatja hajóikat, kivez belőlük mindent, amit jónak lát. Megakadályozza behozatalunkat, megbénítja parunkat. A tenger szabadságáért küzdő fél hajóikat sok tekintőre nélkül elsülyezteti s így

módon igyekeznek hajózárukat és kereskedelmünket lehetetlenné tenni. Az a veszély fenyeget bennünket, hogy a két fél üzetlen szerszeme között összemorzsolódunk.

A tengerészeti vezérkarhoz Hágába érkezett jelentések szerint a Tubantia 377 hajótöröttjét partra szállították. A holland Lloyd szerint 381 ember volt a hajó fedélzetén. Azt hiszik az az adat téves, hogy az összes utasokat és legénységet megmentették.

Amúgyból jelentik, hogy némi kódd volt, amelynek ellenére azonban négy mértődnnyire el lehet látni.

Viissingenből jelentik, az ott partot ért hajótörtek elmondották, hogy a robbanás tovaropította a parancsnoki hid egy részét és a hajóroncsok alulról a fedélzetre repültek. A rakomány és a posta elveszett. A géptörzs gyorsan megtelt vízzel és a hajó előlső része a vízbe merült. Midőn a Tubantiát torpedólovás

erte, az utasok menektek, de gyorsan fellármázták őket. Az első órában némi pánik keletkezett, de sikerült rendet teremteni. Összesen harminnégy mentőerővel becsajították le. A szerencsétlenség színhelyének tájékán több üres csónakot és hajóroncsot láttak a hullámokon hanyódni. A szerencsétlenség idején egyetlen hajó sem volt a környéken. Később Viissingenből tengerészeti járművek és a Zeeland társaság egyik kerekas gőzöse érkezett a katasztrófa színhelyére.

Amsterdam. A Tubantia megmentett utasait és legénységét különvonaton Amsterdamba hozták. Az utasok között volt Schilling, Amerika stuttgarti követe is feleségével és leányával. Schilling szerint a Tubantiát nem torpedózták meg, hanem a hajó aknára futott. A katasztrófa után a hajó nem mindjárt állott meg, csak két perccel a robbanás után.

Verdun kiürítését tárgyalják Párisban.

Aggodalmak a nemzeti szerencsétlenség miatt. — A Mort Homme magasság jelentősége.

— Távirati tudósítás. —

Berlin—Páris—Zürich, március 17.

Francia katonai szakértők Joffre jelentéseire támaszkodva a verduni helyzetet puhanatnyilag kedvezőnek ítélik meg. Ennek dacára az optimizmustól óva intenek mindenkit. Hangoztatják, hogy a mostani előkészületek után a németek orvosi technikai eszközökkel indítják meg a főtámadást. A politikusok és az újságírók Verdun kiürítését tárgyalják. Gondoskodást kívannak a nemzeti szerencsétlenség elkerülésére.

Nem védelmezik feltétlenül Verdun.

Rotterdam. A Times írja: A németek főfigyelmüket a verduni offenzíva negyedik fázisára koncentrálnak. A nagy harcok ellenére a franciák Verdun feltétlen védelmezéséért nem kockáztathatják létezőiket. A várat addig tarthatják csak, ameddig az stratégiailag szükséges. Különösen nagy áldozatokat hozni nem érdemes és a közönséget nem kell félre vezetni, mert Verdun nem bevehetetlen.

Mort Homme ura Verdunnek.

Luganó. A Secesionnak jelentik Párisból: Mort Homme a tüzeregnek kitűnő pozíciója lenne, amde a fenniek meredek szelvényekkel van határolva és a többi állástól elzárva emelkedik a magasba. A legmagasabb emelkedése a németek birtokában van. Az egész fronton a hevesebb vagy tüzezésből az következhet, hogy a németek a tizenöt kilométeres fronton támadást fognak megkísérteni.

Lyon. A lyoni Nouvelliste írja: Világos, hogy a németek mire törekcsenek Mort Hommenál. Bethincourt és Mort Homme között akarják törni állásainkat, hogy azután délkeleti irányba nyomuljanak előre és a mi balszárnyunkat Chattancourt-nál akaróják.

Berlin. A franciák ma is megisméteik

kísérleteiket, hogy a Mort Homme-t visszacserezzék, de a helyzetben a legkisebb változást sem tudtak okozni. Északi irányból, a Corbeau-erdő és a Cumiéres-erdő déli széléről, tehát a 265-ös magasságtól északkeletre törték előre, de támadásukat a németek könnyen visszautasították. A front többi részén az ellenség különösen a Champagneban tevékenykedik.

Francia jelentések a verduni harcokról.

Páris. A esztörtökön kiadott francia hivatalos jelentések még mindig ragaszkodnak a Mort Homme birtokához és bár elismerik, hogy a németek rendkívül hevesen támadják a francia állásokat, minden eredményt elvitálnak tőlük. A esztörtök délután 3 órakor kiadott francia jelentés a következőket mondja:

Verduntól északra nem volt gyalogsági összejútközés. Az új folyamán az ágyúzást a Maas balpartján meglehetősen gyengén folytatták. A jobbparton erőteljesebb volt a tüzezés. Hardaumont és Damloup szakassában. A francia tüzérség Douaumonttól nyugatra tüzelt a földműveken dolgozó németekre.

A Vogézekben Thuvétól délre a németek megámadták a francia állásokat Burnhauptnál, de a támadásokat azonnal elnyomták.

Az este 11 órakor kiadott francia jelentés ezeket mondja:

A Maastól nyugatra a németek rendkívül heves tüzérségi tüzezés után Bethincourt és Cumiéres között erőteljes gyalogsági támadást intéztek a Mort Hommon levő állásaink ellen, de sehol sem tudtak megvetni lábukat és a Corbeau-erdő felé vonultak vissza.

A Maas jobbpartján megkészszeresődött a tüzérségi harc Douaumonttól keletre és nyugatra és Vaux fau közelében. Gyalogsági támadás nem volt.

A Woivreben és az Ainetól északra heves tüze és.

Portugál csapatok Verdunnál.

Lyon. A „Nouveliste” jelentti, hogy Verdunbe portugál tüzérség érkezését jelezték. Azt hiszik, hogy a portugál gyalogsági csapatok nagy része is erre a frontra kerül.

Paris, március 17. Allen angol haditudósító, aki a francia főhadiszálláson tartózkodik, azt írja, hogy Verdun védelmére naponként

20.000 motoros kocsit tüzérségi löszert szállítanak. Ezenkívül nagy tömegben szállítják az ágyúkat, a drótsóvényt, az élelmiszereket és a petróleumot. Az angol kormány hír szerint 8000 vasúti teherszállító kocsit küld Franciaországba, hogy a francia államvasutak nehéz helyzetén könnyítsen. A vagonok egy része már megérkezett Havreba.

Öt Isonzó csata:
félmillió olasz veszteség.
(Az eddigi harcok az Isonzó-fronton.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 17.

Március tizenharmadika óta új erővel lobbant föl az olaszok támadó kedve az Isonzó mentén sok vérrel öntözött csatamezőin. A novemberben és decemberben lezajlott küzdelmek óta ez az első nagyobbabbszerű összejútközés ezen a fronton és a küzdelmek kialakulása már is olyan nagyobb harokra vall, amelyet bátran az ötödik isonzó-i csatának nevezhetünk.

Az első Isonzó csata harcainak a múlt év június 29-én kezdődtek a görzi hidó és doberdói fennsík elleni támadással. Telőpontját július ötödikén érte el a véres útközés, amikor a harmadik olasz hadsereg négy teljes hadtesttel igyekezett kiterőszakolni a döntést, de véres vereséget szenvedett. A következő héten már csak a nagy csata elháruló hullámverése voltak a harcok.

A második Isonzó-csata július 18-án kezdődött ugyanszón a frontszakaszon és július 20—21-én kiülmált. Július 27-én teljesen kiülmáltak látszott az olaszok ereje. A tíz napos csatában vitézül helyet álló csapataink tizenhat gyaloghadosztályból áll, hét hadtest támadását verték vissza újból, újra és az ellenség százszáz főre becsülhető veszteséget szenvedett a támadásokban. Mindamelllett a második Isonzó-csata nem ért véget a július 27-i harcok. Két nappal utóbb újból fellobbant az olasz offenzíva és ezúttal Tomeinnél próbalkoztak, majd augusztus második felében Fútsch irányába vetették erőiket. A görzi és doberdói szakaszon augusztus 28-án és azt követve szeptember egész első felében tartottak a második Isonzó-csata harcainak.

Meglehetősen rövid szünet követte a több mint hat hetes mérőzést. Október 16-án már mutatkoztak jelei a fejlődésben levő harmadik Isonzó-csatának, amely egészen október végéig tartott. Különösen hevesek voltak az olasz támadások október 21-én és október 28-án, amikor új, eddig tűzben nem volt olasz erőket vetett harcra az ellenséges hadvezetőség. A két hétig tartó harmadik Isonzó-csatában kilenc olasz hadtest 24 gyaloghadosztálya és két alpini különítmény csoportja igyekezett kiterőszakolni frontunk áttörését, de erőlködésük egyetlen eredménye százötven ezer emberük elvesztése volt. A két hetes csata egyes szakaszokon novemberbe is betenyult, így Görzénél még november 4-én, San Martinónál még november 6-án is hevesen támadtak az olaszok.

A san-martinoi befejező harcokra csak három napos pihenő következett és máris kezdődött vette az újabb, az eddigieknél is sikesebb támadás: a negyedik Isonzó-csata, amely kisebb megszakításokkal, új erősítések felvonulására használt egy-két napos szünetekkel öt hetig tartott. Az olaszok ezúttal Görz felé irányították támadásaikat és a legvéresebb harcok a görzi hidó előterében Píavnánál, Podgoránál, Osaviánál dühöngtek. A sokszoros túlerőben levő ellenséget akárhányszor vad kényszerben verték vissza hős katonáink.

Hét olasz gyaloghadosztályt tömörített egyedül a néhány kilométeres szűk görzi frontra Cadorna, de egyéb eredményt ezáltal nem ért el, mint azt, hogy az olasz veszteségeket hatven-ezer emberrel szaporította.

A négy nagy Isonzó-csata után, amelyekben csak halottat és sebesítet, fél millió embert veszítettek az olaszok, hosszabb szünet következett. Csaknem három teljes hónap telt el anélkül, hogy nagyobb harcok lettek volna

az Isonzó-vonalon. Néhány nap óta azonban észrevehető volt, hogy az olaszok az időjárás enyhébbre fordulásával egyidejűleg megkezdték a támadásra a készülődéseket. Az előkészületek eredménye már mutatkozik is: három nap óta fokozódó hevességgel támadnak az olaszok. Az ötödik Isonzó-csata megkezdődött. Hogy a vége mi lesz: százezer, százötvenezer, vagy „csak” hatven ezer főnyi olasz veszteség, azt majd a végén tudjuk meg.

Megbukott a francia hadügyminiszter.

Gallieni tábornok távozása. — Roques tábornok az új hadügyminiszter.

Távirati tudósítás.

Páris, március 17.

A Gallieni hadügyminiszter lemondásáról napok óta elterjedt híreket ma megerősíti az a hivatalos jelentés, mely közli, hogy Gallieni egészségi okokból visszalépett és már utódját is kinevezték: Roques tábornokot.

Az egész háború legvéresebb csatája közben történik meg ez a változás a francia hadügyminiszteri székhelyben. Gallieni, aki a marnei csata óta a legnépszerűbb francia tábornok volt, éppen akkor távozik helyéről, a mikor Franciaország hadserege Verdun körül döntő csatát vív. Elképzelhetetlen, hogy távozása ne függene össze a verduni eseményekkel, hiszen már akkor, a mikor a német csapatok áttörték Verdun külső védelmi vonalát és elfoglalták Douaumontot, jelentették a lapok, hogy Gallieni és a kamara hadügyi bizottsága között ellentétek támadtak s Clemenceau megtámadta a hadügyminisztert, hogy Verdun előtt nem tudta feltartoztatni a németek előnyomulását.

Gallieni tábornok a Briand-kormány kinevezésekor váltotta fel Millerand hadügyminisztert. A háború első hónapjaiban a párisi kerület parancsnoka volt és ő szervezte azt a sereget, a mely a marnei csatában oldalba támadta Kluck tábornok seregét.

Az új hadügyminiszter neve a nyilvánosság előtt nem szerepelt az utóbbi idők harsogó eseményeiben. A verduni csata közben egy francia hadseregpáncosnok sem volt hajlandó vállalni a felelősséget egy olyan döntő fontosságú hadművelet vezetéséért, melynek megindításában neki része nem volt. Ez lehetett az oka annak, hogy nem Petain, vagy valamelyik más ismertebb francia tábornok lett Gallieni utóda.

Gallieni tábornok Briand miniszterelnök-höz a következő levelet intézte:

— Miniszterelnök ur! Miként a múlt héten ön előtt kifejtettem, kizárólag és szüntelenül a haza szolgálatában felhasználható erőim csökkenésben vannak. Az orvosok megállapították, hogy a rámm bízott magas hivatali képzetlen vagyok ellátni a szükséges teljes mozgékonytsággal. Kijelentik, hogy teljes nyugalomra és egyideig gondos ápolásra van feltétlenül szükségem, hogy ismét aktív szolgálatot teljesíthessek. Kérem tehát önt, fogadja lemondásomat a hadügyminiszterségről.

Briand miniszterelnök ezt válaszolta:

Kedves Tábornok ur. Lemondásáról csak azzal vehetek tudomást, hogy kifejezem ön előtt azt a mély sajnálatot, a melylyel azt fogadtam. Ezt a sajnálatot velem együtt érez valamennyi miniszterháza. Súlyt helyezek arra, hogy megmondjam önnek, mennyire sajnálom,

hogy egészségi állapota a kormányt megfosztja az ön közreműködésétől, a mely a nemzeti védelem művében oly értékes volt. Remélem, hogy rövidesen felgyógyul betegségből, a mely Önt tevékenységének ideiglenes szüneteltetésére kényszeríti és akkor abban a helyzetben lesz, hogy a haza szolgálatában ismét harsogó pozíciót tölthet be.

A félhivatalos Havas-ügynökség jelenti: Az egészségi okokból lemondott Gallieni tábornok helyébe Roques tábornokot nevezték ki hadügyminiszterré.

Besszarábia és a bánát.

(Román összehasonítás.)

Távirati tudósítás.

Bukarest, március 17.

Tegnap délután a nemzeti liberális párt helyiségében Hasnash ismert román politikus és közgazdász előadást tartott az idegen uralom alatt élő románok helyzetéről. Az előadást az egész román sajtó teljes terjedelmében közli és élénken kommentálja; előreláthatólag a parlamenti körök hangulatára is nagy befolyással lesz. Hasnash, aki személyes tapasztalatai alapján írta tanulmányát, a külföldön lakó románokról tartott előadása folyamán a következő érdekes és jellemző adatokat sorolta fel:

— Besszarábiában másfél milliónál több román él, ami az ottani lakosság hatvanhárom százalékát teszi ki. A román kultúrától és a tömeg teljesen meg van fosztva, mert a templom, az iskola, a vallási oktatás és a hivatalok nyelve orosz. 586 elemi iskola közül ötvenben vannak felső osztályok, azonban sem az alsó, sem a felsőbb osztályokban a tanítás nyelve nem román. A román iskola nem ismer román nemzetiséget. A kultúra szempontjából térképünkön Besszarábiát a legjellemzőbben egy nagy fekete ponttal jelölhetnők meg, ahol az orosz erőszak a román nemzetiség kulturális érvényesülését teljesen elfojtja.

Bukovinában 273.250 román lakos él; a lakosságnak 36 százalékát teszi ki és a szám 581 elemi iskola közül 179-ben a tanítás nyelve román; 7 középiskola közül csak négyben tanítanak román nyelven, de ez a nagy iskola teljesen elegendő az ott élő szegénysorsu, földművelő románságnak. A esernovici egyetem teológiai fakultásán a magasabb román műveltséget is megszereshetik a kiválók, azonban itt is többségben van a rutén elem.

Erdélyben és a többi magyar uralom alatt álló megyékben (Bánát, Temesmegye) a külföldön élő román nemzetiségek legtekintélye-

sebb számu tömege él. Az 1910-ik évi magyar statisztika szerint a magyarországi románok száma közel három millió. Ezzel szemben egyes román statisztikusok, akik valószínűleg túloznak, a Magyarországon élő románok számát 3.600.000-re teszik. Bármekkora is legyen Magyarországon élő fajrokonaink száma, megnyugtató az a tény, hogy gazdasági helyzetük nem rosszabb, mint az ottéló magyaroké, legnagyobb részük földműveléssel és egy kis százalékuk iparral foglalkoznak. A magyarországi román bankok tőkeerő szempontjából éppen olyan jelentősek, mint a hazai pénzintézetek. (Tényleges vagyonuk 262 millió koronánál nagyobb összeget tesz ki.)

A magyarországi románság hatalmas támaszát láthatja az ottani román egyházban, melynek vagyona 140 millió korona és ez lehetővé teszi a román nyelvű oktatást. 1912-ben háromezer iskolában tanítottak román nyelven; a magyarosító Apponyi-féle törvény következtében háromszáz román iskola bezárta kapuit, úgy, hogy jelenleg 2675 román nyelvű iskola van, 2767 román nemzetiségű tanítóval. A román nemzetiségűek középiskolai oktatására négy liceum, két gimnázium és hat szeminárium van, a budapesti és a kolozsvári egyetemen pedig a román nyelvnek és irodalomnak külön tanszéket állítottak.

Hasnash ezen adatok alapján arra az eredményre jut, hogy a magyarországi románság szenved a legkisebb mértékben az idegen uralom alatt és bármilyen irányban alakuljon is a politikai helyzet, a romániai románoknak főcéljuk az kell, hogy legyen, hogy a román intellektuális élet áldásaiban részesítsék a külföldön lakó román nemzetiségek nagy tömegeit is.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Bukarest. Turn-Szeverinből jelentik: Az orosz konzulátus ma itt sorozta a szerb menekülteket negyvenöt évesekig. — Mintegy ötszáz alkalmasat Oroszországba utnak indítottak.

Budapest. A Pester Lloyd tudósítója jelenti Badajozból: Portugáliában nagy a nyomor. A sorkatonaság nyíltan tüntet Anglia ellen. Hangoztatják, hogy nem akarnak Angliáért habort viselni. Az elkobzott német hajókra csupa angol gépészeket és legénységet szerződtek.

Róma. A válság csupán Salandra nyilatkozata után dőlhet el. Lehetséges, hogy Salandra olyan messzemenő bizalmi szavazatot fog követelni, amelyet az intervencionisták többsége sem adhat meg, csupán azért, hogy ilyen módon kiszabaduljon kritikus helyzetéből. A Giolitti pártnak még korai volna Salandra örökébe lépni. Viszont az intervencionisták jól tudják, hogy még az utca segítségével sem ragadhatják magukhoz a hatalmat.

Róma. A kormánylapok élénken tárgyalják Capena szónoki diadalmát. Azt hiszik, hogy a kamarának a kormánynyal szemben történt állástoglalása megváltozott. Csupán a Popolo Italia hangoztatja, hogy az Isonzó offenzíva nem menthette meg Szerbiát és nem mentheti meg Franciaországot sem. Franciaországban jól kell verakodni.

Hadtesteket vesztek a franciák Verdunnél.

— A douaumonti roham. — Rejve vonult fel az óriási német tüzérség. —
A vauxi harcok résztvevője a osatáról. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 17.

A Berliner Tageblatt alkalmi tudósítója a következőket írja a verduni harcokról:

Január közepe óta feküdtünk mi és hadtestünk többi ezredei a spincourt-etaini nagy nemzeti úttól jobbra fekvő falvakban. Ezredünk azt hitte az azennesi nagy akció megkezdéséig, hogy a mozevillei hadtest rohamvonalában fog részt venni. A századok naponta sáncokat ástak, aknákat helyeztek el s így jól megismerkedtek az erdős tereppel. A hangulatot egyhangú nyugalom jellemezte s ha az eljövendő nagy napra gondoltunk, rendíthetetlen bizalommal viseltettük a német tüzérség tüllenyében. Hogy a rettenetes ágyutömegeknek hallatlanul nehéz felvonulását — amelyenhez hasonlót ily kis terepen világ még nem látott — a franciák, akik a tisztesség kedvéért a falvak kijáratához minden nap elküldötték egy-két üdvözlőüket, nem vetik észre, jelentős plusztényező volt már kezdettől fogva a német ügyre nézve. Ezt a tényt még a legegyszerűbb ember is megértette s ha azonkívül még láthatia a terep közepén sátorlapokkal letakarva a felhalmozott municiókészletek fantasztikusan magas tornyát, akkor csak sajnálat foghatta el a francia katonák iránt, akiknek majd a német rohamig lövészárkukban kell kitartaniok az ágyutüz közepette. Egyedül a mély és gyors Vaux patak árterülete — ahol a támadásnak a Béthy erdő déli szélétől a Braux kastély különösen erős állásai ellen kellett mennie — okozott némi aggodalmat, amíg az esőzések tartottak.

Nem lehet elképzelni, mennyire tele voltak a falvak csapatokkal és oszlopokkal, nem lehet elképzelni a lázas tevékenységet az utakon, az erdőkben és rohamállásokban. És ez mind a nyolc kilométerre fekvő Cotes, a Vaux és Douaumont erdő szeme láttára! A menetcsapatok jókedvűen mutogattak az erdő szélén jobbra a legnagyobb kaliberek állásaira, hónapok óta beásott harmincnolcasokra, amelyeknek kiszolgáló legénysége csak nemrég vetette le a tengerész-tüzéri uniformist s amelyeket betonfedezékekben óriás csavarokkal husz, vagy még több ember igazgatott. Vagy arra a helyre mutattak, ahol mozsarainkat sejtették, egy tucatnál is többet. S kaliberüket emlegettek, amelyek már szinte fantasztikusoknak látszottak. Minden öt percben egy lövés. Ki gondolta volna ezt a negyvenkettesek gyermekkorában, amelyeknek technikai tökéletesbedése a háború alatt oly rohamos léptekkel haladt előre!

A századok erősek, mint még soha sem, az élelmezés kitűnő. Február ...-én kellett a nagy táncnak elkezdődnie. Hogy a franciák ezt sejtették, az valószínű volt. Tényleg említették később fogoly tisztiek, hogy január 27-ike óta értesülve voltak arról, hogy valami készül, de soha sem hittek abban, hogy komoly támadást terveznek Verdun ellen a németek.

A francia hivatalos jelentés nem mond igazat, amikor azt állítja, hogy Joffre-nak még nem kellett tartalékjaihoz nyulni s e tekintetben nyugodtan várhat addig, míg a németek a lövédelmi vonal páncélsívesítéséhez érnek. Hetven óras marsot kellett egy hadtestnek egyfolytában tennie, amelyet Artois-ból vontak hirtelen Verdunhoz, azonnal harcra állították

s nagy részét mindjárt el is fogták. Kifogástalanul öltözött, nagyjából jól megtermett emberek felszerelve páncélinggel, de mint harcoló csapatok alkalmatlanok. Ez áll az elite hadtestről is, az elsőről, amelyet autókkal — vasuti vonalak a mozsarak tüze alatt állanak! — idevontak Craonne alól, ahol a készülő francia offenzíva számára negyed év óta pihenve álltak készen. Szinte meg sem érti az ember, hogy verheték meg a mi kis embereink ezeket a hunnokat! Negyvenöt százalékos emlékedésű magasiatokat tőlünk soha sem vettek volna el! Gyakran megtörtént, hogy az árkok megszálló legénysége későn foglalta el helyét, úgy, hogy a mieink üres, vagy csak gyengén megszállott árkok ellen rohmoztak, legtöbbször azonban messzebb vonultak vissza, mint az szükséges volt, vagy keletténél gyorsabban emeltek magasra kezeiket. Pedig a valódi francia, zseniálisan elhelyezett oldalozószisztéma sok géplegyverrel erős segítséget nyújtott nekik!

A francia tüzérség kétségbeesetten dolgozik és jól. Ez ebben az esetben természetesen nem nagy érdem, miután a terepet kitűnően ismerik. Mució nem játszik szerepet — persze a tervezett saját nagy offenzíva költségére — s valószínűleg vulkánok ülnék. Douaumontnál négy könnyű s egy némileg már későn állást foglalt nehéz íteg nehezítette meg a mi csapataink munkáját. Ezek az ágyuk teljes huszonnégy órán keresztül lövedéket lövedék után küldöttek ellenünk, amerikai Brizanz-gránátokat, amelyek nem olyan pusztítók, mint a milyen hangosak, de viszont kevesebb „Bündgänger“-t mutatnak fel. Híven eivéhez az ellenség az egész terepet elárasztja tüzevel, míg a német methodus hatásos tüzelését csak meghatározott célokra irányítja. Hogy milyen hatással, arról a foglyok beszámoltak.

Egész hadtesteket veszített az ellenség Douaumont-nál és Vaux-nál, amelyek közt ott voltak legjobb csapatok, az alpesi vadászok. Egész ezredtörzsek adták meg magukat közben.

Még ott állnak a zsákmányolt ágyuk nagymennyiségű municiójokkal az erdőkben, a szakadékok szélén körülvéve a német ágyuk impozáns csoportjaival, amelyeket a derek legderekabbjai a legnagyobb táradtsággal az ellenség soha sem látott közelébe hoztak. Február utolsó napjainak emlékezetes éjszakáin tele voltak az erdők, a meredek utak kiállításával és ostorok subogásával:

— Üreg előre!

Olyan kép volt, amit soha el nem felejtünk, amint a nehéz municiók kolonnák a szétaposított, mély, sáros meredek utakon csigákhoz hasonlóan kusztak felfelé. Tíz ló, hatalmas, jól táplált mecklenburgi volt etébük fogva, a protznik alig voltak tele s még sem tudott előbbre jutni a szekér. A tüzereknek már kékes-vörös az arcuk, sarkantyú és ostor kegyetlenül működik — és megy. Jön az élelem a magasiatokon dolgozó ágyutörkök számára!

Egyelőre csak ennyit lehet elárulni. Később meg fogja tudni a német nép annak a csodálatos hőstettek a részleteit, hogy foglaljuk el a Douaumont erdőt, még meelőtt annak hetven tónyi legénységének segítséget nyújthat-

tak volna a franciák, vagy hogy néhány brandenburgi ezred hogy foglalt el egy egész erdőt, amely tele volt ágyukkal és blokházakkal. De tudják meg az otthoniak: azoknak száma, akik ott maradtak, a feltűnően sok könnyű sebesültelem szemben nem sok. De amit a gyalogság Verdunnél rohamokban, harcban nedves talajon, hóban, hidegben, forró gránáttűzben produkált, az határos az embertelettel s arról soha sem szabad megfeledkezni. Sem a népnak, sem a vezetőknek.

Rendkívüli városi közgyűlés a zsir miatt.

(A főispán megsűrgeti a rizs kiutalását. — A közéletmezesi bizottság ülése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 17.

Arad város törvényhatósági bizottságát Kintzig János főispán március 20-ára rendkívüli közgyűlésre hívta össze. Két nélkülözhetetlen köztogasztsági cikkről kell gondoskodnia a törvényhatóságnak. A fáról és a zsirról. A fát milyen módon akarja megvásárolni, arról lapunk más helyén írunk. A zsirhiány megszüntetéséről a közéletmezesi bizottság ma délután tartott ülésén tanácskozott. Műlek Lajos dr. tette szövé, hogy ma Aradon nem volt zsir és ugyanerről számolt be Lócs Rezső helyettes polgármester, a bizottság elnöke is. Elmondotta, hogy ennek a jelenségnek az oka a március 16-án életbe lépett 5 korona 80 filléres maximális ár, melyért a hentesek a zsirt nem adhatják. Minthogy az ár kormányrendeleten alapszik, a polgármester fel nem emelheti és ezzel sem tudna a bajon segíteni. A városnak van öt hordó zsirja, de azt júniusra, a nagyobb hiány idejére tartják.

A bizottság Kintzig János főispán javaslatára úgy határozott, hogy a város készletét azonnal a közönség rendelkezésére bocsátja. Minthogy azonban a hiány mindannyiszor jelentkezik, amikor új maximálás lesz, a városnak nagyobb készleteket kell tartalékban tartania, hogy ezzel a piacra hatást gyakoroljon. Ennek a kérdésnek eldöntését a törvényhatóságra bizzák még pedig oly formán, hogy az kérjen felhatalmazást a kormánytól a zsirrekvirálásra.

Rá kell mutatni arra, hogy a város már a múlt évben rekvirált egyszer zsirt, de annak eredménye számba sem volt vehető. A zsirkérdést a kormánynak országosan kell rendeznie és hiába nyomorítják meg az aradi henteseket, amíg a kormány nem talál eszközt arra, hogy a másutt felhalmozott nagy készleteket a piacra juttassa.

Szóvá tette Műlek dr. a rizsra is, amely már fél éve huzódik és se árja, se pénze nincs a városnak. A főispán kijelentette, hogy holnap Budapestre utazik és megsűrgeti a rizs elküldését, amelyet legelőbb határozottan meg is ígértek neki. A fővárosban van már a rizs és ezt hiszi, hogy a város rövidesen megkapja a maga árját.

A lisztelosztás kérdésével is foglalkozott a bizottság. Az Aradi Közlöny ma ismerette a legközelebb életbe léptetendő elosztási rendszert és az ellene már is felmerült panaszokat valamint az elosztás központosítására beérkezett ajánlatot, amely a mai napra már megszorodott még egy néhányval. A bizottság úgy határozott, hogy egyelőre az új rendszer kipróbálható, mert egyrészt nem lehet valamit megszüntetni mielőtt a hatását nem ismerik, másrészt pedig meggondolandó, hogy a hét nagykereskedőtől elvegyék és egycsoporthoz bizzák

p reentet pedig a felállítandó városi telepen fog elárusítani. A kiadandó fát a következő arányban fogják megkapni a kereskedők: Oravecz Miklós 22 százalék, aradi fűrészgár 10 százalék, Aufrecht Miksa 9 százalék, Kolzander Ignác 5 százalék, Dózsa Dezső 10 százalék, Holánder Ignác 17 százalék, Cukor László 4 százalék, Braua Ede 5 százalék.

A város maga öszteti fel a fát, a vasutól való beszállítás azonban a kereskedőt terheli. A fa csak augusztus hó folyamán kerül eladásra és ugyanakkor fogják megállapítani az árát is. A fa árához a kereskedőnek jogá-

ban lesz 15 százalékot polgári haszon címen hozzászámítani, ennél többet azonban egy kereskedőnek se szabad kérni a fáért. A kereskedő köteles 80 napon belül a fa vételárát a városnak kifizetni.

A városi tanács hétfőn délutánra rendkívüli közgyűlést fog összehívni, hogy felhatalmazást kérjen a fa megvásárlására és a fentebb ismertetett eladási terv jóváhagyását kikerje a plénumból.

Megemlítjük még, hogy ez alapon egy öl fa ára 106 korona lesz.

gozzék és kihallgatásokat tartson.

Román vélemény a görög fegyverkezésről.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik: A Szófiában megjelenő „Mir” diplomáciai forrásból azt a hírt közli, hogy a görög kormány kijelentette, miszerint fegyveresen fog allentállni bármily kísérletnek, mely arra irányul, hogy újabb görög területet foglaljon el. Azt hiszik — írja a „Mir” — hogy a négyesszövetség meggyőződve a szalonikii akció hiábavalóságáról — visszavonja csapatait Macedóniából.

Az orosz flotta kalózkodása román vizeken.

Bukarest. Konstanzából jelentik a bukaresti lapoknak: Az orosz flotta által a Fekete-tengeren a háború kezdete óta gyakorolt felügyeletet az utóbbi időben még jobban megszigorították. Így, hogy megakadályozzák különféle élelmiszereknek a bárkákon való szállítását, amelyekkel a partok közelében lehet közlekedni, az oroszok a hadihajók mellé ladikokat osztottak be, amelyek követhetik a bárkákat. A konstanzai kikötőben nagyszámú bárka van, amelyek nem merik megkísérteni az elindulást, annál inkább sem, mivel a biztosító társaságok nem biztosítják a bárkákat.

A bukaresti német követ berlini útja.

— Russzofil aggodalmak Románia jövő magatartása iránt. — Filipescu pétervári tapasztalatai. —

— Távirati tudósítás. —

Bukarest, március 17.

Megírtuk, hogy Busché bukaresti német követ a tegnapi délutáni gyorsvonattal Berlinbe utazott. A követ ezen útjával kapcsolatban, amint ez előrelátható volt, egyes bukaresti lapok tendenciózus kombinációkba bocsátkoznak. Hogy ezeknek a híreknek hitelét vegyük, mielőtt azok meg nálunk is elterjednek, beavatott helyről nyert információ alapján közöljük, hogy a bukaresti német követ kizárólag családi ügyekben utazott Berlinbe. Egészen természetes azonban, hogy az érdekeit bukaresti ruzszoit sajtó töket igyekszik kovacsolni magának a német követ berlini útjából.

Mandresou titokzatos akciója.

Bukarest. A bukaresti ruzszoifil lapok a következő kommunikét publikálják: „Amint biztos forrásból értesülünk, Mandresou Simon ur nagy akciót készít elő nemzeti egységünk megvalósítása érdekében. Reméljük, hogy Mandresou ur felfogja olvasóközönségünket akciója jelentőségéről és mibenlétéről világosítani.” Ennyi az egész és ezt a titokzatos híreket az összes ruzszoifil lapok feltűnő helyen és alakban közlik.

Válaszfal Románia és Oroszország között.

Bukarest. A romániai konzervatív párt hivatalos organuma, a „Steagul” Filipescunak a „Birschevja Wjedomosti” című orosz lap munkatársa előtt tett nyilatkozatával foglalkozva, ezeket írja:

„Ha Filipescu az Oroszországban szerzett kellemetlen tapasztalatai dacára is még mindig azt hiszi, hogy Romániának fel kell áldoznia magát Oroszország érdekeiért, keserűen csalódik. Románia érdekei sohasem lesznek azonosak Oroszországéival és Románia magatartása Oroszországgal szemben sohasem nevezhető kitűnőnek! Mert Romániát nemcsak a besszarábiai kérdés választja el Oroszországtól, hanem a Dunatorkolatok és a Dardanellák szabadságának kérdése is. Ezeket a szempontokat pedig ne felejtse el a Birschevja Wjedomosti, akarcint mondott is munkatársának Filipescu.”

Hajó-összeköttetés a Rajnától a Fekete-tengerig.

Bukarest. Ismeretes az a Bécsből kiinduló terv, amely a Rajna, Elba és Duna összekapcsolását célozza. Ha megvalósul a terv, ami most már bizonyosra vehető, a Fekete-tenger vizitum összeköttetésbe jut az Északi és Keleti tengerekkel. Az egyik bukaresti lap megjegyzi, hogy a terv megvalósulása esetén a Dunatorkolatokat okvetlenül biztosítani kellene egy orosz tengeri zár ellen. Romániának tekintélyes lerakóállomásokat kellene kapnia árui részére és közvetlen összeköttetést Rotterdammal, Hamburggal és Stettinnel.

Román lapok a verduni német veszteségekről.

Bukarest. A Moldova írja: A mi trankefilieink megszámlálták a németek veszteségeit Verdunnél. Az eredményt illetőleg nem értenek egyet. Tíz nappal ezelőtt 150.000 német haláláról számoltak be, azóta pedig szintén nap-nap után újabb 10.000 et jelentettek. Ezzel szemben ma ismét azt jelentik a ruzszoifil-tranko lapok, hogy eddig 150 ezer német esett el Verdunnél. Pedig nyugodtan mondhattak volna akár kétszer ennyit is. Mi az neki 100.000 német élete ide, vagy oda? Hiszen talán elég londoni, római és luganoi táviratot, amely a német győzelmet debaclevá minősíti, csak hogy távra veselet közvéleményünket még jobban elbolondítsa!

A bécsi svéd követ Bukarestben.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik: Beck báró, Svédország bécsi követe, akit hasonló megbízatással Bukarestbe küldtek, megérkezett a fővárosba, hogy átnyújtsa megbízólevelét.

A követ kíséretében van a svéd katonai attasé.

Beck báró és a katonai attasé tegnap délelőtt meglátogatta Porumbaru külügyminisztert.

Új királyi palotát épít Ferdinánd.

Bukarest. A bukaresti lapok szerint, a Calea Victoriein levő királyi palotát a béke helyreállta után lebontják és helyébe egy monumentális palotát építenek.

A királyi család addig a cotroceni palotában fog lakni, a király azonban időről-időre be fog járni a régi palotába, hogy a miniszterekkel dol-

TORVENYKEZÉS.

§ Reichsgericht és Supreme Court of Judicature. Két külföldi bíróság határozatát állítjuk egymás mellé. A határozatok ékesen beszélnek arról a különbségről, amely a „barbár” német és a „civilizációért harcoló” angol felfogás közt van. Az egyik határozat így szól:

„A német népjogiól távol fekszik bizonyos külföldi jogok nézete, mely szerint a háborút az ellenséges államok alattvalóinak lehető gazdasági megkárosításával kell viselni, hogy tehát töltsék a közönséges polgári jog jótéteményeit lehetőleg tág körben el kell rabolni. Ellenkezőleg: az az alapelv, hogy a háborút csak az ellenséges állam, mint ilyen és annak fegyveres ereje ellen kell viselni és hogy az ellenséges államok alattvalói a magánjog tekintetében a belföldi állampolgárokkal ugyanolyan mértékben egyenlők, mint a háború előtt, vagyis minden tekintetben, ha csak a törvény kivételt nem tesz.” (A Reichsgericht polgári határozatának 85. kötetében foglalt 84. számú ítélet.)

A másik határozat így hangzik:

„Ha a felperes minden általa kikészített cink-koncentrátót az alperes részére félretesz, miként ezt a szerződés előzza, akkor az alperes abban a helyzetben volna, hogy a béke megkötése után üzleti forgalmát a lehető leggyorsabban és a lehető leg nagyobb terjedelemben újból felvehesse; ezzel azonban a háborúnak az ellenséges állam kereskedelmére gyakorolt hatása meggyengülne, már pedig országunknak a háború alatt az a célja, hogy az ellenség kereskedelmét tönkretegy. Ilyen szerződés elismerése és hatályosságának fenntartása egyértelmű volna ezen állam céljának: az ellenséges kereskedelem megbénításának meggyőztetésével.” Ezt mondotta ki a Supreme Court of Judicature háromtagú tanácsa, amelyben Lord Justice Swinburn Eady, Lord Justice Phillimore és Lord Justice Pickford foglalt helyet.

§ Magyar hadbírószág ítékezése orosz ember fölött. Néhány nap mulva érdekes ügyben ítélik a temesvári hadbírószág.

bűnügy azért érdekes, mert első ízben történik meg, hogy orosz állampolgár fölött magyar hadbírótság mond ítéletet. Még a múlt év augusztus havában történt, hogy az arad-megyei dobányosi pusztán, amely a kisjenői uradalomhoz tartozik, orosz alattvalók is dolgoztak a mezőn. A munka befejezése után az oroszok iszogatni kezdtek és természetesen összeveszték, mert hiszen abban minden nép hasonló egymáshoz, hogy alkoholgőzös fővel verekedni kezd. Iliev Péter, aki egy faluból való Peujov Ivánnal, egyszerre csak azt kezdte feszegetni, hogy Peujov felesége talán most udvarlókat fogad otthon. Elmiatt aztán Peujov egyszerűen szíven szúrta a földijét, aki nyomban meghalt. A gyilkost letartóztatták és az aradi fogházba kísérték. Azzal védekezett, hogy nagyon részeg volt és nem tudta mit tesz. Ebben az ügyben már sokszor kiszállt a tett helyére a vizsgáló bizottság. Legutóbb tegnap volt kint és kihallgatta a gyilkosság szentanuit, akik igazolták, hogy Peujov csakugyan részeg volt. Ebben az ügyben a napokban fog ítéletet mondani a temesvári hadbírótság.

H I R E K.

Titkos agitáció Németországban.

az Aradi Közlöny közlésével

Arad, március 17.

Németországban egy idő óta bizonyos balpolitikai nyugtalanság volt észlelhető. A Vossische Zeitung ennek nyilvánosan kifejezését is adott és jelentette, hogy a birodalmi kancellár legközelebb nyilatkozni fog a különböző híresztelésekről és a birodalom ügyeinek vezetésére vonatkozólag mindenkit megnyugtató kijelentéseket fog tenni. A híresztelések, különösen azok, amelyek személyi változásokról szólnak, még ma sem szűntek meg, sőt a német flottá főparancsnoka közben le is mondott, a mi még inkább megerősítette azoknak a hitét, a kik további személyváltozásokat jósoltak.

A bajor hivatalos lap, a Bayrische Staatszeitung „Egység és bizalom” címmel feltűnést keltő cikket közöl, a melyben többek közt ezeket mondja: Egy idő óta egyes lapokban nyilvánosan és az emberek közt titokban oly agitáció folyik, a melynek káros hatása nagy gondot okoznak nekünk. Ezt a háború hosszú tartama magyarázza meg. Népünknek, hogy megoldhassa azokat a nagy feladatokat, amelyeket a történelem reá ró, szüksége van arra, hogy minden rétege rendíthetetlen bizalommal legyen eltelve.

Mindent nagyon gyengíti és kérdéseessé teszi, ha mindenteljes célzásokkal és híresztelésekkel aláássák a birodalom sorsának intőzőbe vetett sziklaszilárd bizalmát, amelyre a német nép felelős vezetői teljes mértékben igényt tartanak. Hazánk déli részébe is eljutottak ilyen híresztelések.

Sajnálatos kell megállapítanunk, hogy voltak kísérletek, a melyek lakosságunknak lelkesedését azzal igyekeztek gyengíteni, mintha a birodalmi vezetés a hadieszközöket nem, vagy nem eléggé aknázza volna ki. Ezeket a kísérleteket vissza kell utasítanunk. A szövetségi kormányok meg vannak elégedve az öröndetes helyzetrel és teljes bizalommal vannak a háború politikai és katonai vezetésére iránt. A ki népünk bizalmát meg akarja rendíteni, bünt követ el a haza ellen.

— A trónörökös az olasz fronton. Budapestről jelentik: A sajtóh. diszállásról jelentik: A trónörökös tegnap Marburgba utazott Jenő főherceghez s onnan a frontra.

— Kitüntetett főispán. Ferenc Szalvátor főherceg, mint az osztrák-magyar monarchia Vöröskereszt egyletinek védnökhelyettese Medve Zoltán, Krassó-Szörény vármegye főispánjának, a háború alatt a katonai egészségügy körül szerzett kiváló érdemei elismerésül a Vöröskereszt hadiékítményes tiszti díszjelvényét adományozta.

— Délben, tavasszal. Az aradi Riverián megyék. Mondhatom: a szőke Maros elég szennyes-sárga, mintha olcsó hajfestékekkel igyekezett volna szőkévé varázsolni a haját. A rügyek ellenben a fákon igen kedvesek, az ég finom kék és a fehér báránylehők igazolják Balta Bélát, neki nem akarom elhinni, hogy vannak ilyenek, pedig mennyi szorgalommal és következetességgel festette; azonban jön a természet (esetleg nagy T-vel) és bebizonyítja az elhihetlent. Ez mind jó és szép, de semmit sem lehet zavartalanul élvezni, az összehangot muszáj megbontani valamivel: a felhőkbe, kék égbe, friss ügyekbe bele kell avatkozni egy már nem fiatal asszonynak, aki andalgón lépeget a korecsolyázó-egylet pergolái mentén. Rövid ruha, magasszáru cipő — igazán nem tudom, mi a menydörgettének irnak unalmas cikkeket különböző újságírók a divatról, amikor értelmes hölgyek nem hajlandók elolvasni és még kevésbé hajlandók megérteni, hogy a térdtől bokáig kifelé hajló ívet író női lábciskák határozottan előnytelennül é vényesülnek a rövid szoknyában és a negyvenkettes bármilyen nevezetes jószág legyen német ágyúnak, de cipőszámnak, pláne harminchat centiméter magas szárral: nem, a példa táj! brrr! Gyors szemhuntyással bucsut mondok önagyságának, miközben futólag megállapítom, hogy a francia tes ékbehozatal pangása a háború egyik legnagyobb átká és hogy festékben jól festeni napvilágban, délben, tavasszal, meddő kísérlet, elhibázott stratégia.

— Gyereink tovább, gyereink tovább, le egészen a vízpartra, ott nem sétál senki, ott szép négyesben lehetek a vízzel, a tavasszal, a nappal és ömögammal. Elénk tévedés. N. wyorkban — épen tegnap olvastam a Sun s. atisztikáját — minden harminchat másodperoben meghal egy ember. A világháboruban, a különböző harcerekben — ha a látszat nem csal — még gyakoribb eset az életről távozás. Érdekes, hogy a halálozások ilyenén elszaporodása, hogy ne mondjam járványossá léte még mindig nem ritkította meg az embereket. Még mindig túl sokan vagyunk, még mindig vannak, akik az iránt érdeklődnek: Mikor lesz már béke, maga újságíró, biztos információ: lehetne-e róla, és mi lesz Romániával és vajjon Verquinnél a németek, ellenben Sarraill tábornok, Szaloniki, ön még mindig nem katona, az őcsém írt a frontról, Kassán a hegyieromboló segédszázal irodájában harcol, legutóbb is nagy ütközete volt... A via partján sem lehet békében az ember, talán csakugyan a harcra kellene menni, hogy egy kis tavaszt nyugodtan nyelhessek? Végre csendes vidék... Vöréb tüdrik a porban. Fakadozó fuszál, a nap májust játszik. A tüben két csukaszürke ruha. Katonák. Az egyiknek a kezén fehér pólya, a másoknak a balját felgöngyölt nadrágszár mutatja. Setesültek. Egy kis napot, egy kis melegét iddogálnak. Szenvedéstől, harcbanézésztől. Monótonra vált arcuk színt kap, új életreménnyel pirosodik ki... Legjobb, ha sürgősen hazamegyek. Nem sze-

retnek még egy kőszá napugarat sem elvenni ettől a két derék, szomorú, kedves vitéztől, harcok csonka hőseitől, jussan neki mennél több.

— Osztrák miniszterek Budapesten. Budapestről jelentik: Az osztrák miniszterek közül Spitzmüller kereskedelemügyi miniszter és Lath lovag pénzügyminiszter tegnap este Budapestre érkeztek és a Hungária-szállóban vettek lakást. Zenker földművelésügyi min. ma reggel érkezett Budapestre. A miniszterekkel Budapestre jöttek Wimmer, Riedl és Seidler osztályfőnök, Schüller, Mörth, Mühlvenzl és Joas miniszteri tanácsosok, továbbá Jonak és Mikulecki miniszteri titkárok. Dél előtt tizenegy órakor Budán a kereskedelemügyi miniszteriumban az osztrák miniszterek tanácskozást folytattak Teleszky János dr., Harkányi János báró és Ghillány Imre báró miniszterekkel; a tanácskozásokba bevonták a szakelődöket is.

— Kitüntetés. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király az ellenséggel szemben teljesített kitűnő szolgálatok elismerésül Farkas Sándor 7. lovas tüzérszázálybeli főhadnagyot a signum laudissal és Denzig Béla 33. gyalogezredbeli zászlóst a vitézségi érem szalagján viselendő arany érdemkereszttel tüntette ki.

— A nyugati fronton elesett aradi hadnagy. Egy volt aradi, itt még mindig jól ismert aradi család fiának gyászjelentése került kezünkbe. Hopp Nándor volt aradi mérnök Ferenc nevű fia mostanában hősi halált halt a német-francia harcok terén. Hopp Nándor, mint emlékeztető, államépítészeti hivatali mérnök volt Aradon. Azután kilépett a hivatalból és irodát nyitott Aradon. Másokkal társulva valamelyik hunyadmegyei aranybányát megvásárolta és nagy ambícióval fogott a kibányászás nehéz munkájához. A szerencse azonban nem kedvezett a ritka ambícióval bíró mérnöknek és így vagyonát elnyelte a lánya: Hopp Nándor ekkor egyik transzáli cégnél vállalt vezető állást és előbb ő, majd később családja is kiment Transzáliba. Legidősebb fia, Hopp Ferenc mérnök Németországban telepedett le és ott nyert polgárjogot. A háború kitöréskor bevonult és néhány héttel ezelőtt a verduni nagy offenzíva alkalmával meg halt a harcok terén.

— Berestord lord Churchill ellen. Amsterdamból jelentik: A felsőházban Berestord tengernagy hevesen megtámadta Churchillt, kinek szellemi képessége, mióta a fronton volt, ugylátszik megcsökent s ezért támadta a flottát és kérte, hogy az admirálisnak új lordot nevezzen ki. Mindez arra vall, hogy Churchill elméje meghibbant.

— Halálozás. Philipp Leo eleki magánzó volt nagybérlő és Aradmegye törvényhatósági bizottságának évtizedeken át volt tagja 65 éves korában Eiken elhunyt. A megboldogultban Philipp István szobrászművész édesatyját és Vermes Jenő a Duna biztosító társaság ügyvezető titkára apósát gyászolja.

— A Délvidék már nem hadszíntér. Temesvárról jelentik: A miniszterelnök és a honvédelmi miniszter értesítése szerint a budapesti és temesvári katonai parancsnokságok, illetve a budapesti, szegedi és kassai honvédelmi parancsnokságok körletébe eső Baranya-, Bács-Bodrog, Torontál-, Temes-, Krassó-Szörény-, Ung-, Bereg- és Ugocsavarmegyek, valamint Pécs, Szabadka, Baja, Újvidék, Zombor, Temesvár, Versec és Pancsova törvényhatósági joggal önüházott városok a hadsereg főparancsnokságai egyetértően március 1-től kezdődőleg a naurakelt gercek működési területéből kivételnek és ezenül Magyarországon a

délkeleti hadszíntérhez csak a zágrábi kerület megyei, az északi hadszíntérhez pedig csak Máramarosmegye tartoznak.

— Az olasz alattvalók hazaszállítása. Fiuméből jelentik: A bécsi amerikai nagykövetség útján megegyezéslétesül a monarchia és Itália között a Horvátországban lakó olasz alattvalókra vonatkozólag, mely terület tudvalevőleg a fiumei amerikai konzulátus hatáskörébe tartozik. A megegyezés értelmében a monarchia területén született nőket, ha férjüket internálták, szintén internálják. Az olaszországban született nőket, ha férjüket internálták is, haza fogják szállítani. Mindazokat az Olaszországban születetteket, akik segíre szorulnak, hazaszállítják. A hazaszállítás még a napokban, az internálás pedig a hét folyamán megtörténik. Mindazt a horvát hatóságok végzik. A megállapodás közel 4000 egyénre vonatkozik. Ebben az ügyben Rutherford Bingham a bécsi amerikai nagykövetség titkára és Freudenthal Károly báró, a washingtoni osztrák-magyar nagykövetség aita-séja a napokban bejárták Horvátország érdekelt helységeit, majd Fiuméba érkeztek. A két előkelőség Chase F. Benjamin fiumei amerikai konzul és Clementi Attilio helyettes konzul kíséretében meglátogatta Wickenburg István gróf v. b. t. t. kormányzót.

— Mérgeit ivott egy főtörzsorvos felesége. Bécsből jelentik: Az ugynevezett Albrecht-lépcsőnél tegnap este egy feltűnő szép fiatal hölgyet találtak eszméletlen állapotban. A rendőrorvos megállapította, hogy valamilyen bódító hatású méregtől vesztette el eszméletét. Beszállították a kórházba. Egy zárt levelet találtak nála, a mely a rendőrségnek volt címezve, továbbá egy cédulát, a melyre ez volt írva: Kérem hagyjanak nyugodtan meghalni, egy főtörzsorvos felesége vagyok és megmérgeztem magam. Tényleg találtak is a fiatal asszonynál egy kis üveget „Opium” felirással. Megállapították, hogy tényleg egy harc-téren levő főtörzsorvosnak a neje, a kinek a nevét azonban titokban tartják. Az öngyilkos kísérletet családi viszály miatt követte el. Prágában élő nagyanyja, a kin nagy szeretettel csüggött, hirtelen megszakította vele az érintkezést és azt annyira lelkére vette, hogy mag akarta magát mérgezni.

— A rokkantak alapjára. Újszentanna község képviselőtestülete tegnap ülést tartott, melyen ezer koronát szavaztak meg az arad-megyei rokkant katonák alapja javára.

— Kifosztott kirakat. Pár nappal ezelőtt a Furray-utcai Nádasdy-palotában levő Majer és Társa női divatára üzlet tulajdonosa feljelentést tett a rendőrségnek, hogy reggel, mikor üzletét kinyitotta meglepetve konstata, hogy az üzletnek egyik kirakatát éjjel feltörték és onnan több női tehérműt elvittek. A bejelentés szerint a kár körülbelül száz korona. A rendőrség bűnügyi osztálya a feljelentés alapján megindította a nyomozást és a detektívek a legközelebb már kézre is kerítik a betörés tetteseit.

— Gyermek-kocsik, gyermek-székak csakis Fischer nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.

— Alkalmi olcsó árak a Fischer áruházban. Jó minőségű fehér vagy színes férfi ing darabja 7 korona, egy nyulszőr kemény kalap 7 korona, fekete finom edelweis harisnya 2.50 kor., gyermek patent és érna harisnyák 1.50 kor.-tól 3 koronáig. Megérkez a gyönyörű matróz sapkák és leányka kalapok 3 koronától 7 koronáig. Egy férfi vagy nő nyers selyem ernyő 7 korona. Fischer Nagy Áruháza. 271

— Könyvtárakat, bélyeggyűjteményeket és hangjegyeket vesz Kerpel könyvkereskedése.

— Papírszalvéták olcsón Kerpelnél. 198

— Fűtsünk papírral! A drága fűtőanyag mellett sokat megtakarítunk, ha a tüzelésnél olcsó hulladék papírt használunk. Ilyen hulladékpapír kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A művezetők országos szövetsége március 26-án d. e. 10 órakor tartja rendes évi közgyűlését, Pécskai-ut Horváth Sándor féle vendéglő. Az elnökség.

SPORT.

+ Labdarugó mérkőzés: AAC. Török Gábor-utcai sporttelepén barátságos labdarugó mérkőzés lesz e hó 19-én, azaz vasárnap délután 3 órai kezdettel, a Temesvári Kinizsi I. és AMTE I. csapatai között. A mérkőzés előreláthatólag élvezetesnek ígérkezik, mivel a Kinizsi bajnok csapatát szerepelteti. Bíró: Holos László, AAC. 1501

Nyomtatvány rendelők

szíves figyelmébe ajánljuk, hogy szükségleteikről idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, amennyiben később a — papírárak rendkívüli emelkedésére való tekintettel — kénytelenek leszünk mai árainkat aránylagosan emelni.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A Leszámitolóbank mérlege.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, március 17.

A vezető pénzüntézetek, a Leszámitolóbank kivételével, már mind készítették mérlegüket. A Leszámitoló és Pénzváltó Bank igazgatósága báró Madarassy-Beck Miksa elnökelete alatt tegnap tartott ülésében állapította meg a bank 1915. évi szármadását. A mérleg és nyereség-vesztesség számla az 1914. évi elővitel betudásával 9,377,202.75 K bruttó nyereséget és az összes költségek, adók, valamint a háborúval kapcsolatos rendkívüli kiadások és leírások levonása után 5,132,183.95 korona tiszta nyereséget mutat az előző évi 4,022,343.65 koronával szemben. (Ha a nyereség áthozatokat figyelmen kívül hagyjuk, úgy az idén elért nyereségtöbblet 1,418,089.26 koronát tesz ki.)

Ez az eredmény annál becsebb, mert jól tudjuk, hogy a bank egyáltalán nem élt azszal a konjunktúrával, amelyet a háborus

áruüzleti lehetőségek nyújtottak a bankok általában minden tőkeeservezet számára.

A bank foglalkozott a rekviráló központ, a Haditermény Rt. és a hatóságok által reá bizott műveletekkel: bevezette a skandináv államokból való friss hus- és élállatimportot.

Kiemelendő a Leszámitolóbanknak az államhitel szolgálatában kifejtett tevékenysége. A hadikölcsönök sikere érdekében kifejtett országos munkában meglepő agilitással járt elől a Leszámitolóbank és buzgóságát fényes siker koronázta. Az 5 $\frac{1}{2}$ %-os és 6%-os hadikölcsönből a banknál a múlt évben egynegyed milliárdra rugó jegyzét eszközöltek. A hadikölcsönkötvényekre engedélyezett lombardkölcsönök az 1914. évi 23.3 millióról több, mint százmillió koronára emelkedtek.

Bár a jegyzésekre jelentékeny összegű betétek vonattak el, a bank betétállománya mégis igen nagyarányu emelkedést mutat. Az intézetnél elhelyezett betétek összege az idén (a különféle hitelezők, valamint a pénzügyminiszterium hadikölcsön elszámolási számláján szereplő és időközben kiegyenlített tételnek levonása után) 2252 millió koronát tett ki a megelőző évi 1652 millióval szemben.

Az igazgatóság tegnapi ülésében elhatározta, hogy a március hó 30-án tartandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy minden 400 korona névértékű részvény után 28 korona, azaz 7 százalék osztalékot fizessen, (tavaly 22 korona = 5 és fél százalék), a tartalék-alapot a külön-tartalék mérlegszerű 71.966.27 koronával való gyarapításán felül 250.000 koronával, a nyugdíjalapot 50.000 koronával, az alkalmazottak segélyalapját pedig 10.000 koronával dotálja. Ezeknek az előterjesztéseknek elfogadása esetén az igazgatósági tantiémek levonása után a folyó tüzletévre elővitelként 1.110.173.43 korona marad.

A szármadásokat az alábbiakban közöljük:

Mérlegszámla. Vagyon: Pénztárkészlet 6,398.539 korona 18 fillér, kincstarjegyek, állami járadék-kötvények és egyéb értékpapírok 65,855.828 korona 30 fillér, záloglevél külön biztosítéki alap értékpapírai 5,617.570 korona, községi kötvény külön biztosítéki alap értékpapírai 3,321.264 korona, nyugdíjalap értékpapírai 3,960.181 korona 57 fillér, nyugdíjalap ingatlan számlája 550.000 korona, tárcákban levő saját zálogleveleink és községi kötvényeink 9,000.851 korona 64 fillér, váltótárca 65,742.990 korona 48 fillér, külföldi váltók és penzek 1,214.790 korona 59 fillér, előlegek a lombardüzletben 45,528.402 korona 06 fillér, előlegek magy. hadikölcsönkötvényekre 100,086.980 korona 05 fillér, társas vállalati befizetések 11,196.632 korona 86 fillér, különféle adások 94,424.095 korona 64 fillér, záloglevelekben folyósított jelzálog kölcsönök 108,744.690 korona 81 fillér, községi kölcsönök 13,212.119 korona 85 fillér, Bpesti közraktárak behz. berátalánya 7,470.180 korona 28 fillér, áruosztályban bizomány- és raktárüzletben igénybeveit összegek 6,155,560 korona 46 fillér, ingatlan számla 2,750.000 korona, hők-jaink ingatlan és felszerelési számlája 275.985 korona 48 fillér, összesen vagyon 551,501.613 korona 20 fillér.

Telér: Részvénytőke 50,000,000 korona, tartaléktőke 6,931,115 korona 05 fillér, külön tartalék 2,338,688 korona 80 fillér, rendkívüli tartalék 2,826,266 korona 78 fillér, Budapesti közraktárak törlesztési számlája 1,925,637 korona 42 fillér, nyugdíjalap 5,738,977 korona 97 fillér, elfogadványszámla 24,322,200 korona, betétek takarékkönyvekre, osek- és folyószámlákban és pénztárjegyek 225,298,884 korona 76 fillér, magyar kir. pénzügyminiszterium hadikölcsön-számla 56,910,569 korona 14 fillér, különféle hitelezők 47,912,108 korona 68 fillér, torgalomban lévő záloglevelek 109,290,876 korona 68 fillér, torgalomban lévő községi kötvények 31,315,100 korona, nyere-

ég az 1915. évben a múlt évőhöz viszonyítva 512.033 korona 75 fillérrel együtt 5.132.188 korona 95 fillér, összesen tehát 551.501.618 korona 20 fillér.

Nyereség- és veszteségszámla. Tartozik: Tisztelt fizetések és drágasági pótlékok 1.780.799 K 14 f., költség számla 1.087.208 K 78 f., behajthatatlan követelések leírása 618.612 K 58 f., leírás a felszerelési számlán 168.768 K 95 f. Adószámla 591.624 K 40 f., nyereség az 1915. évben az előző évről áthozott 512.033 K 75 fillérrel együtt 5.132.188 K 95 f., összesen 9.377.202 K 75 f.

Követel: Nyereségáthozat az előző évről 512.033 K 75 f., kamatszám 4.952.086 K 18 f., jutalék és bizomány 1.272.400 K 87 f., nyereség társas vállalatoknál az értékpapír és értékpapír bizományi üzletben 108.058 K 99 f., nyereség külföldi váltókon és pénzekben 802.373 K 77 f., nyereség a fiókintézeteknél 718.753 K 22 f., jövedelem különféle vállalatoknál 264.281 K 20 f., nyereség a jelszám és közlekedési kölcsönöszeiben 618.364 K 09 f., házi jövedelem 111.635 K 95 f., nyereség a budapesti közraktáraknál 522.216 K 23 f., összesen 9.377.202 K 75 f.

Bécsben összeírják a burgonyát és a kávé. A bécsi városi tanács ma reggel hírdetéseket ragasztott ki a háztartásokban lévő a raktárakban felhalmozott takarmánynak való és eledelfül szolgáló burgonya, ugyancsak a nyers és a pörkölt kávé összeírására. A városi hatóság közegei fogják ellenőrizni a bejelentést, amely március 20-ikán kezdődik.

Az osztrák hadikölcsön. Bécsből jelentik: Az osztrák hadikölcsön a legközelebbi időben, valószínűleg áprilisban, kibocsátásra fog kerülni. Az utóbbi napokban Leth dr. osztrák pénzügyminiszter megbeszéléseket folytatott a postatakarékpénztárakkal és a nagy bankokkal és ennek kapcsán a mostani időpontot a kölcsön kibocsátására igen alkalmasnak ítélték meg, annál is inkább, mert a pénzbőség rendkívül nagy és a betétek rendkívüli arányokban gyarapodnak. Az új hadikölcsön típusát illetően még nem történt végleges döntés.

Fog-Krém
KALODONT
Szájvíz
6951

NEMZETI SZÍNHÁZ
Szombaton 1916. évi március 18-án:
B. Sorozat. **A tanítónő.** B. Sorozat.
Éltek p. 8 felvonásban.
Rudnyánszky Endre.

Philipp Leoné azúl. Rózsavölgyi Eugenia a saját és gyermekei István főhadnagy a haretéren és neje Weinberger Margit, Blanka és férje Vermes Jenő, ugyancsak az alulírottak nevében is fájdalomtól mélyen megtört szívvel tudatja, hogy az imádott férj, apa, testvér és rokon

Philipp Leó

2. évi március hó 16-án d. e. 10 ótkor 65 éves korában elhunyt.

Drága halottunk földi maradványait 2. évi március hó 19-én d. e. 10 ótkor fognak a helybeli sírkertben őssük nyugalmára tétetni.

Bécs perarrai

Élek, 1916. március hó 17-én.

Philipp Amália, Philipp Ignác, Philipp Jakab, Philipp Manó, Philipp Adolf, Philipp Zeigmond, Reissner Emánuel, Dr. Haaszler Józsefné, testvér, Philipp Jakabné, Grünhut Károlyné, Rózsavölgyi Béla, sógor, Reissner Emánuel, Rózsavölgyi Béla, Dr. Haaszler József, Grünhut Károly, sógorai és a nagyszámú rokonság.

A béke

biztos győzedelmünk után el fog érkezni. — Diadalaink egyik lelkes hirdetője az „Aradi Közlöny.” Április 1., az újévnyegyed beköszöntése

már közel van

amikor is új előfizetés nyílik az „Aradi Közlöny”-re. Az „Aradi Közlöny”-t úgy idehaza, mint az összes harctereken nagy előszeretettel olvassák és

mindenki alig várja

Aki a világháborúról, valamint a napi eseményekről állandóan megbízható híreket, pontos tudósításokat és érdekes cikkeket akar olvasni, az

nem késhet soká

és megrendeli az „Aradi Közlöny”-t, mely Magyarország legolvasottabb és legelterjedtebb vidéki napilapja. — Tessék mutatványszámot kérni!

Akác- és Gleditschia-

csemeték legolcsóbban kaphatók DOBOS IMRE ny. főszolgabíró utóda DOBOS LASZLO faiskolájában Kótaj, (Szabolcsmegye.) — Arjegyzék kívánatra ingyen küldetik. 1069

Cg. 89/2. 1916. sz.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék közölni teszi, hogy az Aradi vendég-lősök szikviz- és syphonfejgyára részvénytársaságnak az 1916. évi február hó 27-én megtartott közgyűlése a részvények és ötödörészvények névértékéből 50% visszafizetését és ehhez képest ezen részvények lebélyegzése által az alaptőkének 100,000 koronáról 50,000 koronára való leszállítását határozván el, ehhez a törvényszék engedélyét kéri.

Ennek folytán a nevezett részvénytársaság netaláni hitelezőinek meghallgatására határnapul az 1916. évi április hó 7-ik napjának d. e. 9 óráját hivatalos helyiségébe (L. em. 78. sz. ajtó) kitiúzi és ekkorra a hitelezőket azzal idézi meg, hogy meg nem jelenésük esetén az alaptőke leszállításába beleegyezőknek fognak tekintetni.

Egyszersmind értesítettnek a hitelezők, hogy érdekeik képviselésére Pénzes Ákos aradi ügyvéd lett ügygondnokul kirendelve.

Aradon, a kir. törvényszék mint cég bíróságától, 1916. évi március hó 9-ik napján.

Dr. Neller s. k. társai bíró.

1468

Millió
ember használatja
Könnyű
Kaiser-féle mellpasztillát
3 „Penyőjeggyel”
6050 bizonyítvány orvosoktól és magánemberek elismerő levele a legjobb ajánlás a biztos sikerre és közkedvelésre. — Egyetlen hasonló készítmény sem tud ilyen hatást elérni. Különösen kellemes és jóízű cukorka. — 20, 40 és 60 filléres dobozban.
Kapható: Székely Sándor, Hajós Árpád, Guterl Földes Kelemen, Brenner Fülöp, Ring Lajos, Rózsavölgyi Mátya, Vojtech Kálmán, Erbes Géza, Berger Gyula, Vajdits György, Heiss Vilmos, Gótz Károly, Bernát János, Kárpáti János gyógyszerárúban, Vojtek és Weisz drogeria, Harkai Nostor drogeria, Tóth A. és Társa „Annyal” drogeria Arad, Stodolai Dezső gyógyszerárú Ujrad, Zombory János gyógyszerárú Ujrad, Adler Lajos Gyula gyógyszerárú M.-Pécska, Ora Rózsó Paalkota, Tolbert Károly gyógyszerárú Elek, Krácz Elemér gyógyszerárú Glogovász Zeigmondovics Géza Iria gyógyszerárú Lippa, Strékely Zoltán gyógyszerárú Csérmén, Bauer Károly gyógyszerárú Kevérnec, Roxim János gy. u-Pécska

Használt ólom megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban.

SIROLIN "Roche"

melibetegségek, számarhurut, asztma, influenza ellen.

Ki használjon sirolint?

- 1. Mindenki, aki hosszabb idő óta szenved köhögéssel. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.
- 2. Azok, kik krónikus légcsőgyulladásban szenvednek, sirolint használják.
- 3. Asztmában szenvedők, kiknek betegségét sirolin használata jelentősen csökkenti.
- 4. Strofulózisban szenvedő gyermekek, kiknek ételallergiájukat a sirolin előnyösen befolyásolja.

Használd minden betegség szertartásánál.

Karttervekben kiűntetett elsőrendű oklevél tulajdonosa, külföldi működésem alatt szerzett tapasztalataim alapján, vállalkozom mindennemű

kerti műveletekre.

Az ültetési időszakban, április 5—10-ig rendes, dus gyökerzett gyümölcsfa-oltványokkal szolgálók.

Őszi barack virágzásához szakszerű metszéseket is elfogadok.

János János,
nyug. acsev. kertész.

1489

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságánál 1916. évi március hónap 20-ik napjának d. u. 4 órájára rendkívüli közgyűlést hirdetek, amelyre a törvényhatósági bizottság t. tagjait meghívom.

Tárgy: a tanács javaslata a jövő téli tüzfia szükséglet beszerzése iránt.

Arad, 1916. március 17.

Kintzig János, s. k.
főispán.

168—1916. g. sz.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a f. évi március hó 20-án d. e. 9 órakor a gáji kapitányi hivatalban tartandó nyilvános árverésen a város tulajdonát képező következő ingatlanokat adja bérbe:

1. Zsiványelov Velkó által bérelt Nagylegelő dűlőbéli 645/84. sz. 5 holdat holdankénti 20 korona kikiáltási ár mellett.

2. Az eddig Macsinik Illés által bérelt Nagylegelő dűlőbéli 708. sz. 5 holdat 68 korona 50 fillér holdankénti kikiáltási ár mellett.

3. Az eddig Macsinik Illés által bérelt Nagylegelő dűlőbéli 768. sz. 11 hold 304 □-ölet 41 korona holdankénti ár mellett.

4. Az eddig Macsinik Illés által bérelt Nagylegelő dűlőbéli 772. sz. 5 holdat 88 korona 87 fillér holdankénti kikiáltási ár mellett.

5. Az eddig Macsinik Illés által bérelt Nagylegelő dűlőbéli 774. sz. 5 holdat 21 korona kikiáltási ár mellett.

6. Az eddig Macsinik Illés által bérelt Gellindűlőbéli 808. sz. 7 hold 18 □-ölet 44 korona holdankénti kikiáltási ár mellett.

7. Az eddig Macsinik Illés által bérelt Gellindűlőbéli 819. sz. 7 hold 18 □-ölet 51 korona 20 fillér holdankénti kikiáltási ár mellett.

8. Az eddig Ifj. Illin Demeter által bérelt Gellindűlőbéli 820. sz. 5 holdat 51 korona holdankénti kikiáltási ár mellett.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta, a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékeve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja. Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1916. évi március hó 18-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

ARADI NYOMDA R. T.

ARAD,

József főherceg-ut 22. szám.

TELEFON 151. SZ.

A nyomda

készít mindenféle üzleti és egyéb nyomtatványt és pedig:

levélpapírt,	árjegyzéket,	valamint:
borítékot,	levelezőlapot,	eljegyzési értesítőt,
számlát,	továbbá:	esküvői meghívót,
memorandumot,	falragaszt,	névjegyet,
jegyzéket,	röplapot,	gyászjelentést,
cégekártyát,	könyvet,	belépti jegyet, stb.

izléses és csinos kivitelben, méltányos árban.

A könyvkötészet

elvállal a szakmába vágó munkát olcsó és jó kiállításban.

Április 1.

az új évnegyed kezdete közeledik!

Ez alkalomból értesitem Arad újságolvasó közönségét, hogy helyben, a Zrinyi-utcában levő hírlap-irodám, melyet „Az Est boy-vállalat, hírlap- és hirdetési iroda” címen vezetek, felvesz

előfizetést hirdetést

az összes magyar- és külföldi lapok részére. Bármilyen magyar, vagy külföldi könyvet raktáron tart, illetve a legrövidebb idő alatt megkér. — A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri:

BARNABELA,

„Az Est” főbizománya, Az ált. beszerz. r. t. bizománya. — Telefon 298. sz.

A Kovácsnézi járási takarékpénztár r. t. Mezőkovácsnézi

pályázatot hirdet tisztviselőnői állásra.

Pályázhatnak, kik némi irodai gyakorlattal bírnak és a gépirásban teljes jártasságuk van. Kik takarékpénztárnál már voltak, előnyben részesülnek. A bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok mielőbb beadandók. 1467

Két belga ló eladó.

Saját termésű

fűzfavessző

jutányos árban, nagyobb mennyiségben kapható

MANDL ZSIGMOND

cégnél Makón.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos.

Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.

Fagydagánatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete v. barna

Hajfestő

Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Szörvestő-Depilior.

Elkötűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aró, nyak vagy karokról stb, minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél

Hajós Arpád

gyógyszertárban

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Kórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér. Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendők. A legkisebb hirdetés 80 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők. A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

„Arad.”

Édes!!! gyere mihozzánk. Nem én lettem hütlén hozzád, te csaltál meg engem. Bánod is te akár hogy fáj az én szegény lelkem... Ne menjél el, maradj enyém, szeress úgy mint régen, elfelejtem hütlenséged, megbocsájtok mindent néked, csak gyere vissza, szeress úgy, mint régen. Csókol Macád. 1464

ÜZLETEK.

Május 1-től

egy műterem a báró Bohus-palotában kiadó. Ertekezheini a hárgordnoksággal. 1498

Andrássy-tér 8.

száma hában egy kisebb üzlethelyiség — különösen dohánytösdének alkalmas — azonnaira kiadó. Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22. szám.

ALKALMAZÁST KERES.

Jóhaból való leány

gyermeknek mellé uri házhoz ajánlkozók. Címeket a kiadóba kér. 1506

Könyvelő

magyar levelezéssel, gépirással, megbízható, önálló munkára, azonnaira állást keres. Vidékre is megy. Cím a kiadóban. 1478

ALKALMAZÁST NYER.

Hadmentes

vincellér alkalmazást nyer E'ss Arminnál. 1488

Irodai teendőben

jártas férfi vagy nő, havi 100 kor. fizetés, lakás, fűtés, világítás, esetleg lakás 40 kor. és teljes elátás mellett alkalmazást kap. A könyvvitelben jártasok előnyben részesülnek. Cím a kiadóhivatalban. 1468

Megbízható

hadmentes másodgépész ki a Diesel-motor kezelésében is jártas azonnal fevessünk. Szt. György Söröző R. T. Lippa. 1487

Intelligens

fiatal, szorgalmas, megbízható, óvadékkal rendelkező nő bank-szolga kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 1440

Bejáró szaktáncos

ki jól főz, alkalmazást nyer Deák Ferenc-utca 40/a. Ártexem, a Kapu alatt balra. 1484

LAKÁST KERESNEK.

Hajlandó vagyok

a központban, földszinten vagy 1-ső emeleten 2—3 szobás lakást átvenni május 1-re. Tiszteletdíjjal honorálok. Címem a kiadóhivatalban. 200

KIADÓ LAKÁS.

Modern

háromszobás lakás május 1-re kiadó Kassa-utca 6—7. szám alatt. 1455

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy 1. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnaira kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Bohus palotában

2 elegánsan butorozott szoba, fürdőszobával április 1-re kiadó. Bővebbet Forray-utca 3. Harisnyabazár. 1491

Három utcai,

4 udvari szobából álló lakás Andrássy-tér 8. sz. alatt május 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Földszinti

kétszobás csinos utcai lakás és egy borpince május hó 1-re kiadó. Csernovits Péter-utca 27. 1485

2 szobás

udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnaira kiadók. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Megvételre keresek

2—3 darab jókarban levő ócska ablakot, 150—180 m. közötti nagyságban. Bedőné, Boroshegy. 1502

Egy

használt jó karban levő hosszú szögóra jutányos árban eladó. Cím a kiadóban. 1492

Modern, finom és olcsó levélpapírost Pichlernél Szabadságtér 1. kaphat. 611

Új butorhiteli

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 918

„Eos”

színes és lack cipőtisztító 70 fillér. Geoha patent samia párja 8 kor. Cipőtösdé, Andrássy-tér 22. 181

2 darab 10 hetes

angol kan sertés tenyésztésre eladó. Cím a kiadóhivatalban 1448

Az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutas Egyesület és apátfalvai keréscsatornákban a leg'jobb minőségű, fajtiszta, erős példányu, alacsony és magas törzű rózsafák, különböző gyümölcsfa csemeték és üveg-házi növények szállítása megkezdődött. Mérsékelt árak mellett megrendelések elfogadtatnak ACSEV. külön birtok-kezeléségnél ACSEV-palota, József főherceg-ut 22. szám. 1086

KÜLÖNFÉLE.

Igás

szekérrel fuvarozást elfogad. Harszinger-u. 6. Telefon 744. — Ugyanott egy teljesen új kerékpár eladó. 1224

Pompás zamatu rumot

készíthetünk a Földes és Hehs-féle Rumessenciából. 6 deci szeszhez öntsünk 4 deci vizet, 1 kis üveg rumessenciát, ára 80 fillér és kész a legfinomabb, legkellemesebb zamatu rum. — Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár, Batthyány-utca. 12

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Menthol sósborszesz

Tiszta, egészséges, zamatos, erősítő, edző, hűsítő, frissítő, fertőtlenítő és fájdalomenyhítő házszer. Ara 50 fillér és 1 korona. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Hehs Vasas oninabóra.

Suverén szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárikus fertőzések- és minden infectióból eredő megbetegedés ellen úgy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ara 40 kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Az „Aradi Kereskedők Köre” helyezzközlő osztálya.

Keresünk:

helybeli elsőrendű fűszer- és csemegé-üzlet részére ügyes irodistanót,

akik hasonló minőségben már alkalmazva voltak, előnyben részesülnek.

Az Aradi Kereskedők Köre helyezzközlő osztály igazgatója.

Andrássy-tér 8. számú

hában egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohánytösdének alkalmas — azonnaira

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22.

A szájúreg desinfiálásánál, valamint a torokbetegséget előidéző

bacillusok előléseánél, amely különösen gyermekeknel rendkívüli fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, sehohsem nélkülözhető. **Formodor tabletták.** Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájúreg desinfiálja, utóke igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fejkorpát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedüli ilyen szer, a világhírű „Krovil” korpátlenőcs.

Ara egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raklaja:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Megyeházszal szemben.)

Leányinternátus

József főherceg-ut 19. sz.
I. emelet.

Elsőrangú okleveles tan-
erők, gondos nevelés, mo-
dern berendezés. Elemi és
középiskolai előkészítés és
továbbképző tanfolyam. Kül-
lön tárgyak: Idegen nyel-
vek, festés, zongora és mű-
vészi kézimunkák.

Kivánatra prospektus díjtalan.

Igazgató tulajdonos:

Stern Ilonka,
okl. tanítónő. 2027

Megnyilt a nyiregyházi krumplicsarnok!

Valódi nyiregyházi burgonya
kapható kizárólag

Spielmann Albertnél

Aradon, Karolina-utca 5. szám alatt,
jobbra az udvarban.

Elárúsítás kicsinyben és nagy-
ban a legolcsóbb árban. 1516
Ugyanott velőburgonya is kapható.

Szöllőkaró

Hasított tölgyfa szöllő-
karó I. és II. osztályu, 7
láb, 2.20 m. hosszú, ki-
tűnő tölgyfa-minőség-
ben megrendelhető 1440

Holländer Ig. és Fia cégnél Aradon

Arad-Ujmiklakán
villanyerőre

ládagyárat

rendeztem be, hol négyféle nagyságu
tábori postaládát

szegesen, 10 ládánként köte-
gelve, állandóan raktárra készítek
s viszontelárúsítóknak jutányosan,
prompt szállítok. — Minden más
mértű ládát, méretutáni meg-
rendelésre, legjutányosabban szál-
lítok és kivánatra árajánlattal szol-
gálok. 1291

Braun Adolf

ládagyár és fakereskedés
Arad-Ujmiklaka.
Telefon Arad 752.

Hiirdetmény.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete ez évi rendes közgyűlését

f. évi április hó 16-án d. e. 11 órakor

tartja meg Budapesten, az intézet saját házában, V. Géza-
utca 2. szám alatt.

NAPIREND:

1. Az évi üzleteredményről szóló igazgatósági és felügyelő-bizott-
sági jelentés tárgyalása.
2. A zárszámadások felülvizsgálása és az évi mérleg megállapítása.
3. A tiszta jövedelemről való rendelkezés.
4. A kilépés folytán megüresedett alelnöki és három igazgató-
tagsági hely betöltése.
5. A felügyelő bizottság tagjainak megválasztása és díjazásának
megállapítása.
6. Esetleges egyéb indítványok.

Az alapszabályok 27. § a szerint az adósok is tagjai lévén az
intézetnek, magukat a közgyűlésen az alapszabályok 28. §-a értelmé-
ben törvényhatóságokként választott alkalmazottjaik által képvisel-
tetthetik a záloglevélkölcsönök együttes összegének minden 500.000
koronája után egy-egy képviselőt választhatnak, azonban kizárólag
csak az intézeti tagok köréből.

Felhívatnak ennél fogva Arad megye területén lakó intézeti adósok,
hogy a mennyiben magukat a fentjelzett napon tartandó rendes köz-
gyűlésen képviseltetni óhajtják, az általuk összesen felvett 4.295.800
koronányi záloglevélkölcsön után 8 képviselő megválasztása céljából
1916. évi március hó 25-én délelőtt 10 órakor Aradon, Dr. Robitsok Agost
intézeti ügyésznek Weitzer János-utca 10. sz. a. irodájában tartandó
választógyűlésen megjelenni s részvételi jogosultságuk igazolására
fizetési könyvüket magukkal hozni sziveskedjenek.

Kisbirtokosok

Országos Földhitelezete.

(Utányomás nem díjazatik.)

1507

Üzletátadás.

91 éve, hogy gépgyárunk, vas- és ércöntő-
dénk fennáll. E hosszú idő alatt törekvésünk
mindenkor az volt, hogy rendelőinket pontos-
san kiszolgáljuk és teljesen kielégítsük. —
Amidőn most gépgyárunkat és vasöntődénket

Rudkowszky Ferencz

urnak adjuk át,

mély hálával köszönjük meg az igen tisztelt
közönség eddig élvezett bizalmát és támoga-
tását, egyben tiszteletteljesen kérjük, hogy
jóakaratu támogatását utódunkra is átruházni
kegyeskedjék.

Legyen szabad azonban a nagyérdemű
közönség nagyrabecsült figyelmét arra a kör-
ülményre felhívni, hogy vámmalom üzemün-
ket a jövőben is saját kezelésünkben fogjuk
tovább vezetni, amiért is kérjük a cégünket
ezentúl is megtisztelő bizalmára méltatni.

Arad, 1916. évi március hó 11-én.

Kiváló tisztelettel:

Solymos Testvérek

(Vámmalomüzem: Kőlcsey-u. 6-7.)

1523

Alamilag engedélyezett

TECHNIKUM

WIEN, VI/23. LAINGRUBENGASSE 17.

Gépeszerkeztéstani és elektro-
technikai, magas és vasutépítési
tanfolyam tanműhelyekkel és
benlakással. Prospektus díjtalan.

Bármikor be lehet iratkozni. 7061

Fűmag

angol és olasz perje, legolcsóbban
kapható

Kornis Zsigmond és Márton

cégnél

Boros Beni-tér 21. szám.

Telefon 918. 1608

Legjobb fogviz

több nemzetközi kiállításon legmagasabb
kitüntetésekben részesült.

500 koronát Bartilla-

fizetek annak, ki
fogvizének hasz-
nálata mellett, üvege 92 fill. valaha
ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök.
Ed. Bartilla-Winkler utóda L. Plan Wien,
X., Goethe-gasse 7. Kapható minden gyógy-
szertárban és drogueriában. Aradon:
G. Földes Kelemen, Deák Ferenc u. 11. sz.,
Hebs Vilmos, Batthyány-u. gyógyszerár-
ban és Vojtek és Weisz droguerijában.
Vidékre — ahol nem kapható — küldök
7 üveget kor. 6.50 bérmentve. Kérjük
mindenütt határozottan Bartilla-féle fog-
vizet. Hamisítványok feljelentéssel jól díjaz-
tatnak. 701

Rum — likőr

essentiák és compositiókban

Állandó nagy raktár.

Saját véd-
jegyzett „Rumarom”
50 filléres üvegekben, mely 2 liter
finom tearum készítéséhez ele-
gendő, mindenütt kapható. 502

Nagyban kapható:

Szemző Armin

áruügynökségénél, Arad. Telefon 592.

Andrássy-tér 8. számú

házban egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohánytészdnék al-
kalmos — azonnalra

Kiadó

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-
hivatalában, József főherceg-ut 22.

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színevel azonos porcellánból.

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpaddás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból.

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehérlése és hibás fogsorok átalakítása, valamint szivítása.

FOGHUZAS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipsce, Brüssel és Londonban, nemkülönben Amerikában a legismertebb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkégyesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. Telefon 10-11. szám.

Zongora javítások

és hangolások
ugy helyben, mint
vidéken pontosan
eszközöltetnek.

Ehrbar Henrik
zongorahangoló
Arad, Batthyányi-u. 26.
Városi zenelskola.

3110-1916. kh.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 9679-1899. szám alatt kiadott és az érdeklődők által hivatalos órák alatt hivatalomnál megtekinthető körrendelet és utmutatás alapján meghagyom a mező- és kertgazdasággal bíró lakosoknak, hogy a hernyó, vértetű, darázs cserebogár, lisztes répa borkó, nagy samvas vincellérbogár és e netán mutatkozó marokkói sáskát alaposan irtás. Ezen rovarok, azotnak tojásai, lepkei és fészkei irtása addig folytatandó, míg teljesen ki nem pusztíttatnak.

Figyelemztetem az érdekelteket, hogy a fentebb elősorolt irtásokat 1. év március hó 20. ig elmulasztja, úgy az irtás annak költségére minden további értesítés nélkül, hatóságilag lesz folytatva téve és ezenkívül az 1894. évi XII. tc. 95. §. a) pontja alapján 5 napi elzárásra átváltoztatható 100. koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lesz büntetve.

Arad, 1916. évi március hó 8.
Greén Nándor.
főkapitány.

Felhívom a burgonya nagykereskedő urakat, Vörös Kereszt kórházakat, katonai fogolytáborokat, katonai élelmezési raktárakat, hawaggontételenként jó, egészséges

ételburgonyát, savanyu káposztát és diót

méltányos árban, magyar feladó állomásról, vagy 8 napi előzetes rendelés mellett Aradon, ugyanintén vöröshagymát, sertészsírt, szalonát és egyéb hűvelyes veteményeket óhajtanak venni, forduljanak bizalommal hozzám.

Egyben felhívom a szeszgyárosok és hizlaldák figyelmét arra, hogy jóminőségű szesz és hizlaldó burgonyát is szállítok és a szállítást személyesen eszközölöm. — Azonkívül értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy minden szőlőtörökön és pénteken **élő hal** kapható.

Vidéki megbízások legpontosabban eszközöltetnek.

Luttwák József
Asztalos Sándor-u. 8. 871

Hirdetmény Németországból.

23.000 pár különféle

gyermek-, leány-, női- és férfi jó minőségű (bőr anyagból készült) legújabb divatu

cipőt vettünk

és ennek egy része már megérkezett, az eladást e hó 6-án kezdjük rendszeres polgári árakban. 181

CIPŐTŐZSDE

Telefon 10-44. :: Andrassy-ut 22.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss: **Hajós-féle**

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára **2 korona 50 fillér.**

Fagydagánatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással **70 fillér.**

Legjobb fekete v. barna Egy pár per alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt is lehet mosni.

Hajfestő a „Melogen”.

Szörvesztő-Depilator. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrtől arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár per alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában **ARAD, Andrassy-tér 22. sz.** Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Olcsó tűzifa!

fűrészelt fa métermázsanként

6 korona Aufricht Miksa

fakereskedésében, Kossuth-utca sarkán. O-tető előtt. 1417

Én Csillag Anna

185 cm. óriási hosszú LÜNELLEY-HAJANNA, melyet saját találmányu kenőcsöm 14 hónapi használatával állít értem el. Ez az egyetlen elismert szer a haj kihullása ellen, a nővérs elősegítésére, a haj talajának erősítésére. — Uraknál rövid idő alatt tömött szakállnövényt idéz elő, a hajnak és szakállnak természetes fényt és hajlékonyságot kölcsönöz a megőrzés a korai megsebzéstől a legmagasabb korig.

Ára tégelynek: 4, 6 és 10 korona.

Postai szétküldés naponként a pénz előzetes be- küldése vagy utánvét ellenében a világ minden tájékára a gyárból, éhvár az összes megrendelések intézendők.

Csillag Anna Bécs, Kohlmarkt 51.

Tekintetes Csillag Anna uranék! Önagyméltósága Szűgyény-Márich, berlini osztrák-magyar követ neje megbízásából tisztelettel kérem, nekem egy tégelyt az Ön kitűnő kenőcsőből megküldeni. Egyidejűleg fogadjon legjobbj köszönetemet. A grófné igen dicsőreben nyilatkozott kenőcsőnek eredményes Kiváló tisztelettel Giese Frida, Önagyméltósága komornája.

Tekintetes Csillag Anna uranék! Sziveskedjék nekem utánvét mellett 2 tégelyt hajnövesztő kenőcsőből küldeni. Meg vagyok lepve annak jó és gyors hatásától. Hajam rövid idő alatt bámulatosan megnőtt és mindennél utánzóvá mutatkozik. Köszönet mindenki- nek a legmelegebben ajánlhatom. Tisztelettel E. W. Zedwitz grófné, Unter-Neuburg b. Asch.

Tek Csillag Anna uranék, Wien. Sokat hallottam csodás hatású hajnövesztő kenőcsőről, ezért is kérem, sziveskedjék a mellékelt összeg fejében 4 tégelyt postaiordultával hozzám juttatni. Ezen rendelőst a legközelebbi gőzzel várom. Kiváló tisztelettel Nyambe Kun, a dualai trvezék eln. (Nyugatafrika.) 1287

Tek Csillag Anna uranék, Wien. Ezennel kérem Önt, sziveskedjék részemre egy 10 koronás tégelyt hajnövesztő kenőcsőből küldeni. Szerének eredménye teljesen kielégítő, ezért is köszönetemet nyilvánítom. Rendelősemnek gyors elintézését kérem, tisztelettel Michailoff Jelena, Sofia (Bulg.) Brat. Maced. 97.

Van szerencsénk a b. é. közönség szives tudomására hozni, Aradon a Lázár Vilmos-utcaiban (Földes palota) egy a mai kor kívánalmainak minden tekintetben megfelelő

cipész-üzletet nyitottunk,

hol a legmodernebb férfi-, női cipőket készítünk. Szakiasmeretünk arra bízott, hogy a n. é. rendelőinket fényesen kielégíthetjük. 1287

Cipő felsőrész előkészítése és javítások pontosan és gyorsan eszközöltetnek. A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyunk kitűnő tisztelettel

Stefán és Virág.

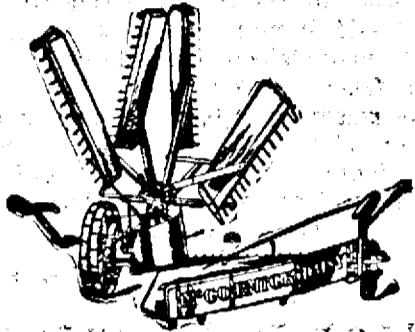
FOG. MOHR JEANNETTA

VIZSG. FOGTECHNIKUSNO

Élt 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati téren legjobb sikertől működtem, tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy helyben: **Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em.** egy a mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műtermet** nyitottam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint kezelem betegemet, oghuzás teljes érzéstelenítéssel (fagyasztás útján.) Aranyhidax, aranykeronák, mindennemű kauesuk fogazatok, szájpadlás nélkül és légkamrával. Arany, ezüst, amalgám, porcellán és cement tömések (plombák), mérsékelt díj-szabás mellett készíttetnek. Bécses pártfogását kérve tisztelettel **Mohr Jeannetta**, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: d. e. 8—12-ig, d. u. 2—7-ig. Vidékiek 24 órán belül kielégíttetnek. 1271

Kovács Soma és Társa, Arad

gép-, szállészeti és műszaki áruk gyári raktára.

Fűkaszalók, marokrakók, képekötő aratógépek, gereblyék, ekék, boronák, azonnal szállíthatók.

Tengeri negyzetbe ültetők!

Az aradi m. kir. áll. elemi népiskolai tanítóképző-intézet igazgatósága.

92—1916. sz.

Fölvételi pályázat.

Az aradi m. kir. áll. elemi népiskolai tanítóképző-intézet az 1916—7. iskolaévre az I. évfolyamba 40 növendéket vesz föl, ezek közül 10-et teljes ingyenes, 5-öt féldíjas, 5-öt teljes fizetéses bennlakással és 8-at egyenként havi 21 korona ösztöndíjjal (bejáró) vagy ingyen ebéddel (bejáró.)

A teljes fizetéses bennlakók havi 41 koronát, a féldíjas bennlakók havi 21 koronát fizetnek a teljes ellátásért az intézet pénztárába.

Abban az esetben, ha az intézet internátusi helyisége az 1916—7. iskolaévben katonai kórház céljait szolgálják, a bennlakással fölvevő növendékek az intézetben csupán köztartási élelmezést kapnak, azon-fölül a teljesen ingyenesek havi 7 K, a féldíjasok havi 8 K 50 f. készpénsszegélyben részesülnek. Ez esetben a féldíjasok havi 21 K, a teljesen fizetésesek havi 35 K köztartási díjat fizetnek az intézet pénztárába.

Csak éptestű és épérzékszervű, egészséges tanulók vehetők föl, akik a tanítói pályára alkalmasak, a folyamodás évének július havában 14-ik életévüket már betöltötték s ugyancsak e hónapban 18 év-nél nem idősebbek és akik hitelesan igazolják, hogy a felső népiskolát, vagy a polgári iskolának, realiskolának, gimnasiunak négy alsó osztályát sikeresen elvégezték. Korengedély legfőbb 6 hónapra adható. Akik a felső népiskolát végezték, fölvételi vizsgálatot tartoznak tenul a magyar nyelvtanból, a történelemből, a földrajzból s a számvetésből.

Az egykoronás bélyeggel ellátott folyamodványhoz a következő hiteles okiratok csatolandók: 1. születési anyakönyvi kivonat; 2. iskolai bizonyítvány a megelőző iskolai évről s a folyó iskolaévi félévi értesítő; 3. újkeletű s erre az alkalmra kiadott hatósági (tisztí, községi, kör-) orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó éptestű és épérzékszervű, egészséges és a tanítói pályára alkalmas; azok részéről, akik kedvezményekért folyamodnak, újkeletű hatósági községi bizonyítvány a családi polgári állásáról, a szülők vagyoni állapotáról (az évi jövedelem koronaértékben tüntetendő föl) s arról, hogy hany kiskorú gyermek áll a szülők gondozása alatt; 5. azok részéről pedig, akik a folyamodás évében iskolába nem jártak, megfelelő hatósági erkölcsi bizonyítvány. A mellékletekre 80 filleres bélyeg ragasztandó. (Újkeletű hatósági szegénységi bizonyítvány esetében a folyamodvány és mellékletei bélyegmentesek.)

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterhez címzett folyamodványokat f. évi május hó 31-éig kell az aradi m. kir. áll. el. népiskolai tanítóképző-intézet igazgatóságának beadni. Folyamodó világosan tüntesse föl kérvényében lakóhelyét. (Ulosso posta, vármegye, utca, házszám.)

A fölvételről s a beiratkozás idejéről július hó folyamán értesítem a folyamodókat.

A fölvevtek testét az iskolaév elején az intézet orvosa, zenel hallásukat annak zenetanára is megvizsgálja.

Arad, 1916. évi március hó 15-én.

Karoliny Mihály,
Igazgató.

1526

Használt ólom megvételre kerestetik.

Eltűnt katonáink felkutatása iránt

Svájoba-, Hollandiába-, Wienbe-, vagy pedig
Közvetlen Oroszországba

a Mária Feodorowna orosz főhercegnő vérdíj-széke alatt álló Oroszországi Központi Hadifogoly Tudósító Hivatalhoz eltűnt katonáink és magusrol éejelt nem adó hadifoglyaink sorsa iránt levelet ír a Nagy Lajos hatóságilag engedélyezett gépiróirodája Debreczen, Csapó-utca 19. Fennai 16 óv óta. Kérjen ingyen tájékoztatót. Válaszbélyeg küldendő! A levél így címezendő:

Nagy Lajos

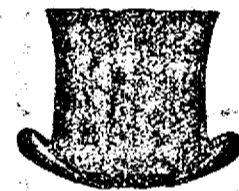
Irodájának Debreczen, Csapó-utca 19. sz.

Női modell kalapujdonságok.

Már megérkeztek a legújabb női modell- és gyermek szalmakalapok nagy raktára. Tagál- és szalmakalapok, átvarrások és festések a legújabb modell után éválaltatik.

Férfi kemény, vagy puha-divat nyulszőr kalapokból

nagy raktár. — Elkő aradi villanyerőre tervezett férfi- és női kalapgyártás. Arad, Deák Fe enc-utca 42. sz., a Fehér Kereszttel szemben.

Teljes tisztelettel

Bittenbinder Konrad.

A szépségápolás titka a felhasznált szé-
pítőszerek helyes megválasztásá-
ban rejlik

**Rozsnyay kitűnő Serail arc-
szépitő különlegességei**
mind kipróbált jó hatású készítmények,
amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arcfenő - Kis tégely 1 kor. Nagy tégely 1.80 k.

Rozsnyay Serail krémje nappali használatra. Egy tégely ára 1 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 1 kor. 50 fillér.

Rozsnyay Serail Arcopora. Lehető finomsága, Crém, fehér, rózsás és testápolókban. Egy deb. ára 1 korona 50 fillér.

Kiváló finom illatszerek Gyöngyvirág, Ibolya, Loin du ba orgona pires róza, Serail. Uvegje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél

Rozsnyay Mária
szertárában Arad, Széchenyi-utca

Deutsch Anna

Szabadság-tér 5-6.sz.

Ajánlja a tavaszi idényre leány-
és fiu gyermekruha divattermék.

Gyermekkabátok a legújabb divat
szerint, izléses kivitelben készülnek.

Két belga ló eladó.

Saját termésű

fűzfavessző

jutányos árban, nagyobb mennyiségben kapható

MANDL ZSIGMOND

cégnél Makón.

628

Gyökeres

RIP. PORTALIS

kifogástalan minőségben kapható

báró Bohus László örök. gazdaságá-
ban, Világoson.

1442

A szájuég desinfiálásánál, valamint a torokbetegséget

előidéző bacillusok előlészénél, amely különösen gyermekeknél rendki-
vüli fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, seholsem
nélkülözhető a **Formodor tableta.**

Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A
szájuéget desinfiálja, utólag
igen kellemes. Ara egy porcellán-
szelencének 60 fillér.

Fejkorpát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ily szer, a vi-
lághírű „Krovil“ korpá-
kenőcs.

Ara egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

Gyógyszerháza Arad, Andrásy-tér 22. sz. (Megyeháza szemben.)

Fehérmű gőzmosóda megnyitási

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy Kuhl Mihály kezeletű és vegytisztító cég üzletéből kiléptem és a Bettelheim-féle Aulich Lajos-u. 2 szám alatt, a lovardával szemben levő régi jóhírnévű gőzmosódat átvettem. — Főtörökvésem az lesz, hogy a 12 évi gyakorlatban szerzett tapasztalataim alapján, a nagyözönség meglegedését munkámmal kiérdemljem, mert a mai kor igényeinek megfelelően berendezett gőzmosódamban bármilyen férfi és női fehérműnek a lehető legnagyobb gondal tisztán házilag kezelve mosatnak és fényesre vasaltatnak a legolcsóbb árban. — Kérem a nagyérdemű közönség nagybecsült bizalmát részemre továbbra is fenntartani, a minék ellenében igyekeznél fogok a jövőben is a reámbizott munkát pontosan elvégezni.

Kiváló tisztelettel:

Schrodt Irén.

Intézet: Aulich Lajos-utca 2. szám.

Üzlet: Deák Ferenc-utca 2. szám,

(a „Függetlenség“ mellett.)

1270

183—1916. g. rz.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a f. évi március hó 20-án d. e. 9 órakor a gáji kapitányi hivatalban tartandó nyilvános árverésen a város tulajdonát képező következő ingatlanokat adja bérbe:

1. Zsiványelov Velkó által bérelt Nagylegelő dűlőbéli 645/84. sz. 5 holdat holdankénti 20 korona kikiáltási ár mellett.
2. Az eddig Macsnik Illés által bérelt Nagylegelő dűlőbéli 708. sz. 5 holdat 68 korona 50 fillér holdankénti kikiáltási ár mellett.
3. Az eddig Macsnik Illés által bérelt Nagylegelő dűlőbéli 768. sz. 11 hold 804 □-ölet 41 korona holdankénti bér mellett.
4. Az eddig Macsnik Illés által bérelt Nagylegelő dűlőbéli 772. sz. 5 holdat 86 korona 37 fillér holdankénti kikiáltási ár mellett.
5. Az eddig Macsnik Illés által bérelt Nagylegelő dűlőbéli 774. sz. 5 holdat 21 korona kikiáltási ár mellett.
6. Az eddig Macsnik Illés által bérelt Gallindűlőbéli 808. sz. 7 hold 18 □-ölet 44 korona holdankénti kikiáltási ár mellett.
7. Az eddig Macsnik Illés által bérelt Gallindűlőbéli 819. sz. 7 hold 18 □-ölet 51 korona 20 fillér holdankénti kikiáltási ár mellett.
8. Az eddig ifj. Illán Demeter által bérelt Gallindűlőbéli 820. sz. 5 holdat 51 korona holdankénti kikiáltási ár mellett.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan, a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja. Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnoknál sz. árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1916. évi március hó 18-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

2 lakatos és 2 kovácssegéd

durvább munkára

azonnali felvételnek.

Rudai 12 Apostol Bányatársulat, Brád
(Hunyadmegye.)

1486